

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРҒЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті» коммерциялық
емес акционерлік қоғамы

Энергетика және машина жасау институты
Стандарттау, сертификаттау және метрология кафедрасы

Серикбаев Алишер Арманұлы

Кәсіпорындағы сапа жүйесінің тиімділігін талдау және бағалау

ДИПЛОМДЫҚ ЖҰМЫС

6В07105– «Өнеркәсіптік инженерия»

Алматы 2024

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРҒЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті» коммерциялық
емес акционерлік қоғамы

Энергетика және машина жасау институты

Стандарттау, сертификаттау және метрология кафедрасы

ҚОРҒАУҒА ЖІБЕРІЛДІ

Кафедра меңгерушісі,

техн. ғылым. канд.,

PhD докторы Ережеп Д.Е.

«~~ДОПУЩЕНА К ЗАЩИТЕ~~» 2024ж.

НАО «КазНТУ им.К.И.Сатпаева»

Институт энергетики

и машиностроения

ДИПЛОМДЫҚ ЖҰМЫС

Тақырыбы: Кәсіпорындағы сапа жүйесінің тиімділігін талдау және бағалау

Орындаған

Серикбаев А.А.

Пікір беруші

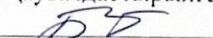
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Ф.-м.ғ. к.

Профессор м.а. Алдияров А.У.

« 07 » шілде 2024ж.

Ғылыми жетекші

Қауымдастырылған профессор х.ғ.к.

 Баймаханов Г.А.

« 26 » 05 2024ж.

Алматы 2024

Алматы 2024
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРҒЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
«Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті» коммерциялық
емес акционерлік қоғамы

Энергетика және машина жасау институты
Стандарттау, сертификаттау және метрология кафедрасы

БЕКІТЕМІН

Кафедра меңгерушісі,
Стандарттау, сертификаттау және

Дипломдық жұмыстың ЗАЩИТЕ
НАС «ҚазИТУ им.К.И.Сәтбаев» Д.Е.
«Институт энергетика 2024ж.
и машиностроения

Дипломдық жұмысты орындауға тапсырма
ТАПСЫРМА

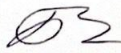

- Білім алушы: Серикбаев Алишер Арманұлы
Тақырыбы: Кәсіпорындағы сапа жүйесінің тиімділігін талдау және бағалау
Университет ректорының «4 желтоқсан» 2023ж. №548-П/Ө бұйрығымен бекітілген
Аяқталған жұмысты тапсыру мерзімі:
Дипломдық жұмыстың бастапқы деректері: мекеме құжаттары
Дипломдық жұмыста қарастырылатын мәселелер тізімі:
a) Сапаны қамтамасыз етудің негізгі әдістері мен құралдары
b) Сапа менеджменті жүйесінің (СМЖ) маманы кім?
c) Сапа менеджменті жүйесінің тиімділігін бағалау
d) 2024 жылға арналған сапа мақсаттары
e) БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ ТИІМДІЛІГІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

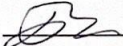
Дипломдық жұмысты дайындау
КЕСТЕСІ

Бөлім атауы, Қарастырылған мәселелер тізімі	Ғылыми жетекші мен кеңесшілерге көрсету мерзімдері	Ескерту
Кәсіпорындағы сапа саласындағы саясаты мен мақсаттары	01.02-27.02.2024ж.	Орындалды
Кәсіпорында сапаны басқару жүйесін 2023 жылға талдау туралы есеп.	28.02-10.04.2024ж.	Орындалды
Сапа менеджмент жүйесін талдау	12.04-30.04.2024ж	Орындалды
Жақсарту мүмкіндіктері	01.05-12.05.2024ж	Орындалды

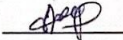
Аяқталға дипломдық жұмыс үшін, оған қатысты бөлімдерінің жұмыстарын көрсетумен,
кеңесшілер мен норма бақылаушының қойған қолдары

Бөлімдер атауы	Кеңесшілер, аты, әкесінің аты, тегі, (ғылыми дәрежесі, атағы)	Қол қойылған күні	Қолы
Дипломдық жұмыстың негізгі бөлімдері	Баймаханов Ғ.А., қауымдастырылған профессор х.ғ.к.	26.05.24	
Норма бақылау	Жаркимбаева Г.Б., аға оқытушы	28.05.2024.	

Ғылыми жетекші

 Баймаханов Ғ.А.

Білім алушы тапсырманы орындауға алды

 Серикбаев А.А.

Күні «26» 05 2024ж

АҢДАТПА

Бұл тақырып "КазСтандарт" РМК кәсіпорнындағы сапа менеджменті жүйесінің тиімділігін талдау мен бағалауға арналған. Зерттеудің мақсаты-сапа менеджменті жүйесінің қазіргі жағдайын зерттеу, оның халықаралық стандарттарға сәйкестігін анықтау (мысалы, ISO 9001) және жақсарту бағыттарын анықтау.

Талдау әдістеріне құжаттаманы зерттеу, қызметкерлермен сұхбат жүргізу, өндірістік процестерді талдау және тұтынушылардың кері байланысы кіреді.

Зерттеу нәтижелерін кәсіпорындағы сапа менеджменті жүйесін оңтайландыру, бизнес-процестердің тиімділігін арттыру және тұтынушылардың қанағаттануын жақсарту үшін пайдалануға болады.

АННОТАЦИЯ

Данная тема посвящена анализу и оценке эффективности системы менеджмента качества на предприятии РГП "КазСтандарт". Цель исследования заключается в изучении текущего состояния системы менеджмента качества, определении ее соответствия международным стандартам (например, ISO 9001) и выявлении областей для улучшения.

Методы анализа включают изучение документации, проведение интервью с персоналом, анализ производственных процессов и обратную связь от клиентов.

Результаты исследования могут быть использованы для оптимизации системы менеджмента качества на предприятии, повышения эффективности бизнес-процессов и улучшения удовлетворенности клиентов.

ANNOTATION

This topic is devoted to the analysis and evaluation of the effectiveness of the quality management system at the RSE "KazStandart" enterprise. The purpose of the study is to study the current state of the quality management system, determine its compliance with international standards (for example, ISO 9001) and identify areas for improvement.

The methods of analysis include examining documentation, conducting interviews with staff, analyzing production processes and feedback from customers.

The results of the study can be used to optimize the quality management system at the enterprise, increase the efficiency of business processes and improve customer satisfaction.

МАЗМҰНЫ

КІПІСПЕ	8
1 САПАНЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕЛЕРІ	9
1.1 Сапа менеджменті жүйесінің принциптері	9
1.2 Сапа менеджменті жүйесін енгізу	9
1.3 Сапаны қамтамасыз етудің негізгі әдістері мен құралдары	10
1.4 Сапа менеджменті жүйесінің (СМЖ) маманы кім?	11
1.5 Сапа жүйесінің тиімділігі деген не	12
1.6 Неліктен ISO 9001 соншалықты танымал?	14
1.7 Сапа менеджменті жүйесінің тиімділігін бағалау	15
2 «ҚазСтандарт» РМК сапа саласындағы саясаты мен мақсаттары	16
2.1 Сапа саясаты	16
2.2 2024 жылға арналған сапа мақсаттары	17
3 «ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТАУ ЖӘНЕ МЕТРОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ» ФБ БОЙЫНША РМК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН 2023 ЖЫЛҒА ТАЛДАУ ТУРАЛЫ ЕСЕП.	17
3.1 Жалпы ақпарат	17
3.2 Өткен жылдағы сапалы мақсаттарға қол жеткізу	18
3.3 Өндірістік ортаның, ұйымдық-басқару құрылымының, инфрақұрылымның, өндірістік ортаның өзгерістері	20
4 БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ ТИІМДІЛІГІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ	20
4.1 Ақпараттық және құжаттамалық жүйе	20
4.2 Стандарттау құжаттарын әзірлеу	21
4.3 Халықаралық ынтымақтастық	22
4.4 Қазақстанның ДСҰ ТВТ және СФС келісімдері бойынша міндеттемелерін орындауы	23
4.5 Стандарттау орталығы	24
4.6 Аударма қызметі	27
4.7 «Стратегиялық жоспарлау және даму» бағыты бойынша	28
4.8 Халықаралық конференцияларға қатысу	29
4.9 «Техникалық реттеу және метрология саласындағы мамандарды даярлау, қайта даярлау, біліктілігін арттыру» бағыты бойынша	30
4.10 Өнімді сынау әрекеттері	31
4.11 Өнімнің сәйкестігін растау бойынша органның қызметі	31
4.12 Қазақстан Республикасы Мемлекеттік салық қызметінің тізіліміне енгізу бойынша іс-шаралар	32
4.13 Анықтамалық материалдар мен бақылау-өлшеу құралдарын өндіру бойынша қызмет	35
4.14 Шамалар бірліктерінің өлшемін беру бойынша іс-шаралар, салыстыруларға қатысу, тағылымдамалар, қызмет көрсету	36
4.15 Ресурстарды басқару жүйесі	39

4.16	Ішкі аудиттің нәтижелері, түзету шараларының орындалуы және тиімділігі	40
5	Жақсарту мүмкіндіктері	41
	ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	43
	ҚОРЫТЫНДЫ	44
	А қосымшасы	45

Кіріспе

Осы есеп «Қазақстан стандарттау және метрология институты» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны (бұдан әрі – Институт) менеджмент жүйесін (бұдан әрі – СМ) бағалау үшін жүзеге асырылады. ISO 9001, ISO 17034, ISO/IEC 17025 (ГОСТ ISO/IEC 17025), ISO/IEC 17034, ҚР СТ 7.6, OIC/SMPC 2, GSO 2055-2, UAE.S GSO 2055-2, талаптарына сәйкес келеді. сапа саясаты мен сапа мақсаттары, сапа бойынша нұсқаулықтардың талаптары, менеджмент жүйесі қолайлы және үздіксіз жақсартуға және тиімді жұмыс істеуге бағытталған ішкі құжаттар. Талдауда «ҚазСтандарт» РМК 2023 жылға арналған жұмыс жоспарының, 2023 жылға арналған жетілдіру жоспарының орындалуы туралы ақпарат, сондай-ақ 2024 жылға арналған басқару жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізілген.

1. САПАНЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕЛЕРІ

1.1 Сапа менеджменті жүйесінің принциптері

Сапа менеджменті жүйесі (СМЖ) бірге кез келген ұйымның табысты және тұрақты дамуының негізін құрайтын бірнеше негізгі принциптерге негізделген. Оларды толығырақ қарастырайық:

- Тұтынушыға назар аудару: Ағымдағы және болашақ тұтынушылардың қажеттіліктерін түсіну және олардың үміттерінен асып түсуге ұмтылу. Бұл іргелі принцип, өйткені тұтынушылардың қанағаттануы компанияның табыстылығына тікелей әсер етеді.
- Көшбасшылық: Компанияда мақсаттар мен бағыттардың бірлігін құру. Барлық деңгейдегі басшылар қызметкерлер ұйымның мақсаттарына қол жеткізуге толық қатысатын ортаны құруы керек.
- Қызметкерлерді тарту: Ұйымның барлық деңгейлерінің сапаны жақсарту процесіне қатысуы маңызды. Әрбір қызметкер өзін маңызды сезініп, ортақ іске үлес қосуы керек.
- Процесс тәсілі: Тиімділікке процестерді және олардың жүйе ретіндегі қарым-қатынастарын басқару арқылы қол жеткізіледі және сақталады, нәтижесінде тұрақты нәтижелер алынады.
- Үздіксіз жетілдіру: Әрбір ұйымның мақсаты тек жетістікке жету емес, барлық деңгейде тиімділік пен сапаны үздіксіз жақсарту болуы керек.
- Шешім қабылдаудағы фактілік тәсіл: Тиімді шешімдер деректер мен ақпаратты талдауға негізделген. Бұл басқару процесінде нақты және өзекті ақпараттың маңыздылығын көрсетеді.
- Жабдықтаушылармен өзара тиімді қарым-қатынастар: Ұйым мен оның жеткізушілері өзара тәуелді және өзара тиімді ынтымақтастық екі тарап үшін де құндылық жасайды.

1.2 Сапа менеджменті жүйесін енгізу

Сапа менеджменті жүйесін (СМЖ) енгізу – мұқият жоспарлауды, сондай-ақ басқарудың барлық деңгейлерінде топтың толық қатысуын және қолдауды талап ететін күрделі және көп сатылы процесс. Мұнда СМЖ енгізудің негізгі кезеңдері берілген:

1. Дайындық кезеңі

- СМЖ мақсаттары мен міндеттерін анықтау: Жүйе неліктен және қандай мақсатта енгізіліп жатқанын нақты түсіну бүкіл процесті дұрыс жоспарлауға көмектеседі.
- Қолданыстағы процестерді зерттеу: Компанияның процестерінің ағымдағы жағдайын түсіну кедергілерді анықтау және жақсарту әлеуетін анықтау үшін қажет.
- Жоба командасын құру: Барлық кезеңдерде СМЖ енгізуге қатысатын жауапты тұлғаларды іріктеу.

2. Жоспарлау

- Сапа саясатын әзірлеу: Ұйымдағы сапаның негізгі принциптері мен тәсілдерін көрсететін құжатты құру.

- Процестер мен процедуралардың анықтамасы: Процестердің, процедуралардың және нұсқаулардың сипаттамасын қамтитын сапа менеджменті құрылымын әзірлеу.

3. Іске асыру

- Жаттығу: Қызметкерлердің сапа саласындағы хабардарлығы мен құзыреттілігін арттыру үшін тренингтер мен семинарлар өткізу.

- Процестер мен процедураларды жүзеге асыру: Әзірленген процедуралар мен нұсқауларды тәжірибеде енгізу.

- Процесті бақылау және талдау: Процедураларды үздіксіз бақылау, жақсарту мүмкіндіктерін анықтау үшін деректерді жинау және талдау.

4. Тексеру және енгізу актісі

- Ішкі аудит: Сапа менеджменті жүйесінің белгіленген талаптар мен міндеттерге сәйкестігін тексеру үшін аудит жүргізу.

- Сапа менеджменті жүйесін бағалау және қайта қарау: Аудит нәтижелерін талдау және СМЖ-ға қажетті өзгерістерді енгізу.

5. Үздіксіз жетілдіру

- Сапалы құралдарды пайдалану: Үздіксіз процесті жақсарту үшін PDCA (жоспарлау-жасау-тексеру-әрекет ету) сияқты сапа әдістері мен құралдарын қолдану.

- СМЖ қайта бағалау және жаңарту: Өзгеретін шарттар мен талаптарға сәйкес сапа менеджменті жүйесін жүйелі түрде жаңарту.

СМЖ енгізу ұйымның барлық деңгейлерінде уақытты, ресурстарды және міндеттемені талап етеді. Бұл бір реттік жоба емес, өнімнің немесе қызметтің сапасын үнемі жақсартуға бағытталған үздіксіз процесс.

1.3 Сапаны қамтамасыз етудің негізгі әдістері мен құралдары

Қазіргі бизнес әлемінде өнімдер мен қызметтердің сапасы кез келген компанияның табысының негізгі факторы болып табылады. Сапаны қамтамасыз ету және жақсарту үшін әртүрлі әдістер мен құралдар қолданылады. Олардың кейбіреулерін толығырақ қарастырайық.

1. Үнемді өндіріс

- Сипаттама: Тұтынушы үшін максималды құндылық жасау кезінде ысырапты азайтуға бағытталған жүйе.

- Қолдану мысалдары: Toyota - үнемді өндіріс принциптерін сәтті қолданудың классикалық үлгісі.

- Сапаға әсері: Қалдықтарды және тиімсіз процестерді жою арқылы өнім сапасын арттыру.

2. Алты сигма

- Сипаттама: Ақаулардың немесе проблемалардың себептерін анықтау және жою және өндіріс пен бизнес-процестердің өзгермелілігін азайту арқылы сапаны жақсартуға бағытталған әдістеме.

- Қолдану мысалдары: General Electric алты сигманы белсенді қолдану арқылы тиімділігін айтарлықтай жақсартты.

- Сапаға әсері: Ақауларды азайтып, тұтынушылардың қанағаттануын арттырыңыз.

3. Жалпы сапа менеджменті (TQM) – Сапаны біріктірілген басқару

- Сипаттама: Өнімдер мен қызметтердің сапасын арттыру процесіне ұйымның барлық мүшелерін тартуға бағытталған басқару стратегиясы.
- Қолдану мысалдары: Херох және Ford сияқты компаниялар сапаны айтарлықтай жақсарту және бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін TQM-ді қолданды.
- Сапаға әсері: Ұйымның барлық деңгейлерінде сапаны жақсарту.

4. ISO стандарттары (мысалы, ISO 9001)

- Сипаттама: Сапа менеджменті жүйесіне қойылатын талаптарды анықтайтын халықаралық стандарттар.
- Қолдану мысалдары: Дүние жүзіндегі көптеген компаниялар сапаға деген адалдығын көрсету үшін ISO 9001 сертификатына ие.
- Сапаға әсері: Процестердің халықаралық сапа стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету.

5. PDCA (Plan-Do-Check-Act) - Plan-Do-Check-Act

- Сипаттама: Процестер мен өнімдерді бақылау және үздіксіз жақсарту үшін қолданылатын итеративті төрт қадамды басқару әдісі.
- Қолдану мысалдары: Сапа мен тиімділікті арттыру үшін көптеген салаларда кеңінен қолданылады.
- Сапаға әсері: Өнім мен процесс сапасын үздіксіз жақсарту.

1.4 Сапа менеджменті жүйесінің (СМЖ) маманы кім?

Сапа менеджменті жүйесінің (СМЖ) маманы – ұйымның сапа менеджменті жүйесін әзірлеуге, енгізуге, бақылауға және үздіксіз жетілдіруге жауапты кәсіби маман. Бұл маман өнімдердің немесе қызметтердің сапа стандарттарына, тұтынушылардың талаптарына және заңнамалық ережелерге сәйкес келуін қамтамасыз етуде басты рөл атқарады. Ол компанияның процестері мен өнімділігін талдайды, жақсарту мүмкіндіктерін анықтайды және оларды жүзеге асыруды үйлестіреді.

1.5 Сапа жүйесінің тиімділігі деген не

Көптеген енгізілген және сертификатталған СМЖ тиімділігінің төмен болуының көптеген себептері бар: бұл жоғары басшылықтың сапа менеджменті мәселелерін зерттегісі келмеуі, ИСО 9001: 2000 стандартының талаптарын толық орындамауы, персоналдың құзыреттілігінің жеткіліксіз деңгейі, сапа саласындағы мақсаттардың болмауы және т. б. [1].

Бірақ тағы бір себеп бар. Сапа менеджменті ұзақ мерзімді жоспарлауды қажет етеді, яғни компанияның алдағы жылдарға арналған стратегиясын анықтау, Қазақстанда 90-шы жылдары қысқа мерзімді экономикалық және қаржылық көрсеткіштерге негізделген басқару тәжірибесі қалыптасты және әлі ескірген жоқ. Экономиканың тұрақсыздығы кезеңінде бұл мағынасы болды, өйткені болашақта кәсіпорынның өмір сүруіне кепілдік берілмеді. Бүгінгі таңда бұл маңызды емес, басқа тәсілдер қажет, соның ішінде СМЖ-нің тиімділігін жүйелі талдау және бағалау, онсыз ауқымды жоспарлар

құру қиын. Сапа менеджмент жүйесінің тиімділігі №1 кестеде көрсетілген критерийлермен салыстырылады.

№1 кесте Тиімділік критерийлері

Қаржылық көрсеткіштер	
1	Еңбек өнімділігі
2	Бір жұмысшыға шаққандағы орташа жалақы
3	Негізгі қызметтің рентабельділігі
Тұтынушылардың қанағаттану көрсеткіштері	
4	Тапсырыс берушілер саны
5	Жасалған шарттардың саны
6	Төленетін шарттардың саны
7	Толық іске асырылған шарттардың саны
8	Қайта тапсырыстар саны
9	Оң пікірлер
10	Шағымдар
11	Жеңген тендерлер, %
12	Марапаттау
Персонал және инновация көрсеткіштері	
13	Өзірленген жаңа өнім түрлерінің немесе жобалардың саны
14	Стандартты емес жобалар бойынша ұтып алынған тендерлер, %
15	Жаңа технологиялар Саны
16	Біліктілікті арттырудан өткен Персонал, %
17	Өндіріске шығарылған жаңа өнім түрлерінің саны
Процесс көрсеткіштері	
18	Анықталған сәйкессіздіктер Саны
19	Сәйкессіздіктердің жойылған себептерінің Саны

№1 кестенің жалғасы

20	Жиынтықтауыштарды сатып алудың кідірістер Саны
21	Жеткізудің кешігуі салдарынан кідірістің жалпы уақыты
22	Қызметкерлердің қанағаттануы

Сапа менеджменті жүйесін енгізу мен жұмыс істеудің нәтижелерін мониторинг және көрсеткіштерді жақсарту арқылы байқауға болады. Сонымен, кәсіпорындар көбінесе Еңбек өнімділігі, өндірістік қуаттарды пайдалану коэффициенті, тұтынушылардан ұсыныстар саны, жаңа тұтынушыларды тарту коэффициенті, нарық үлесі және т. б. сияқты көрсеткіштерге назар аударады.

Ақпаратты құрылымдық бөлімшелер бойынша емес, арнайы процестер бойынша (№2 кесте) жинаудың орынды болуының бірнеше себептері бар.

Біріншіден, процеске емес, бөлімге мақсат қою бөлімдер арасында атышулы кедергілердің пайда болуына әкелуі мүмкін. Бір басқарма басшысы «бұл мәселе біздің басымдылықтарымызға жатпайды» деп екінші бөліммен ынтымақтасудан бас тартқан мысалдар бар.

Екіншіден, СМЖ өзі өлшеуді қажет ететін процестер жүйесі ретінде құрылған, сондықтан ұқсас мәселелерді шешу үшін екі түрлі құрал ойлап табудың қажеті жоқ.

№2 кесте Процестер жүйесі

ПЖ атауы мақсаттарға әдістерге Сипаттама	ПЖ атауы мақсаттарға әдістерге Сипаттама
Брендтерді басқару бөлімі	тауар санатындағы мақсатты тұтынушылар арасында білім, тұтыну және адалдық бойынша көшбасшылық
Ғылыми-зерттеу бөлімі	кәсіпорын өнімдерінің формулалары бәсекелестерге қарағанда тұтынушылардың жоғары байланысын қамтамасыз етеді
Өнеркәсіптік дизайн бөлімі	кәсіпорынның қаптамасы "идеалды орау профилі" параметрлері бойынша бәсекелестердің қаптамасынан асып түседі
Сатып алу бөлімі	жеткізу ұсыныстары толық және мерзімінде орындалды. Келісімшарттар тек шикізатты, компоненттерді және Қызметтерді ең жақсы жеткізушілермен жасалады

Индикатор ретінде сапа менеджменті жүйесінің тиімділігі бірқатар факторлардың жиынтық әрекеті нәтижесінде анықталады. Ең алдымен, өнімнің сапасы алдыңғы және ағымдағы сәттерде маңызды рөл атқарады. Бұл өнімді қабылдау кезінде табылған неке мөлшеріне сәйкес келеді. Сонымен қатар, белгілі бір түзетулер енгізу мақсатында орындалған іс-шаралардың үлесін ескеру қажет.

СМЖ жоғары тиімділігінің белгісі кәсіпорында технологиялық тәртіптің сақталуын қамтамасыз ету болып табылады. Бұл экономикалық қызметті жүзеге асыру процесінде технологияның кез-келген бұзылуына жол бермеуден тұрады.

СМЖ тиімділігі тұтынушылардың қанағаттанушылығымен байланысты. Бұл көрсеткіш кәсіпорынның өз өнімдерін тұтынушылардан қабылдаған шағымдарының санымен сипатталады.

Сапа менеджменті жүйесі жоғары тиімділікті көрсету үшін кәсіпорын басшылығы ішкі аудит жүргізуді ұйымдастырады. Олардың тиімділігі, яғни анықталған сәйкессіздіктер саны және орындалған түзету шараларының үлесі СМЖ тиімділігіне тікелей әсер етеді.

1.6 Неліктен ISO 9001 соншалықты танымал?

- Жан-жақтылық: ISO 9001 стандарты олардың түріне, өлшеміне немесе ұсынылатын өнімдері мен қызметтеріне қарамастан барлық ұйымдарға қолданылады.
- Клиентке назар аударыңыз: ISO 9001 стандартының негізгі принциптерінің бірі – кез келген компанияның ұзақ мерзімді табысының негізі болып табылатын тұтынушылардың қанағаттанушылығы және тұтынушылардың күтулерінен асып түсуге ұмтылу.
  - Икемділік және интеграция: Стандарт сапа менеджментіне икемді көзқарасқа мүмкіндік береді және басқа басқару жүйелерімен (мысалы, қоршаған ортаны басқару немесе еңбек қауіпсіздігін басқару) оңай біріктірілген.
  - Үздіксіз жетілдіру: ISO 9001 компанияның процестерін үздіксіз жетілдірудің маңыздылығын атап көрсетеді, осылайша тиімділікті арттырады және ресурстарды оңтайландырады.

- Халықаралық тану: ISO 9001 сертификаты тұтынушылардың сенімін және халықаралық бәсекеге қабілеттілігін арттыратын өнім немесе қызмет сапасының жоғары деңгейінің танылған дәлелі болып табылады.

ISO 9001 стандартын СМЖ әдісі ретінде пайдалану компанияларға өз процестерін стандарттауға және өнімдер мен қызметтердің сапасын жақсартуға ғана емес, сонымен қатар олардың озық тәжірибеге және үздіксіз дамуға деген ұмтылысын көрсетеді. Бұл өз кезегінде беделді нығайтуға және бизнес мүмкіндіктерін кеңейтуге көмектеседі.

«ҚазСтандарт» республикалық мемлекеттік кәсіпорны (РМК) жергілікті мемлекеттік басқару органдарында ISO 9001 стандартын қолдану бойынша нұсқаулықтарды беретін ҚР СТ ИСО 18091 стандартын пайдаланады. Бұл «ҚазСтандарт» РМК сапа менеджменті жүйесі (СМЖ) әдісі жергілікті мемлекеттік басқару саласындағы нақты жағдайлар мен қажеттіліктерге бейімделген ISO 9001 халықаралық стандартына негізделгенін көрсетеді.

1.7 Сапа менеджменті жүйесінің тиімділігін бағалау

Сапа менеджменті жүйесінің (СМЖ) тиімділігін бағалау өнім мен қызмет сапасының жоғары стандарттарын қамтамасыз ету мен қолдаудың негізгі элементі болып табылады. СМЖ тиімділігін жүйенің қойылған мақсаттар мен талаптарға қаншалықты сәйкес келетінін анықтауға және одан әрі жетілдіру бағыттарын анықтауға көмектесетін бірқатар әдістер мен құралдарды қолдану арқылы бағалауға болады. Төменде СМЖ тиімділігін бағалаудың негізгі жолдары берілген.

Ішкі аудит

- Ішкі аудиттерді жүргізу: Тұрақты ішкі аудиттер процестер мен процедуралардың СМЖ стандарттары мен талаптарына сәйкестігін бағалауға мүмкіндік береді. Аудит сонымен қатар жақсартуға мүмкіндік беретін ықтимал тәуекелдер мен сәйкессіздіктерді анықтайды.

Көрсеткіштерді талдау

- Негізгі өнімділік көрсеткіштерін (KPI) өлшеу: Тұтынушының қанағаттануы, тапсырыс циклінің уақыттары, сынықтар мен қайта өңдеу мөлшерлемелері сияқты KPI көрсеткіштерін анықтау және қадағалау СМЖ процестерінің тиімділігін бағалауға көмектеседі.

Клиенттерден кері байланыс

- Клиенттерден кері байланыс жинау және талдау: Тұтынушының кері байланысы өнім мен қызмет сапасы және тұтынушылардың қанағаттануы туралы құнды ақпарат береді. Бұл жақсарту және дамыту бағыттарын анықтауға мүмкіндік береді.

Үздіксіз жетілдіру процесі

- Үздіксіз жетілдіру принциптерін қолдану: Сапа менеджменті жүйесі процесі үздіксіз жақсарту механизмдерін қамтамасыз етуі керек. PDCA (Plan-Do-Check-Act) және Кайзен сияқты әдістер СМЖ-ны жүйелі түрде жақсартуға көмектеседі.

Озық тәжірибелермен салыстыру

- Салыстыру: Тәжірибелер мен нәтижелерді саладағы ең жақсылармен салыстыру СМЖ қаншалықты тиімді жұмыс істейтінін және жақсартуға болатын мүмкіндіктерді көрсете алады.

Стандарттардың талаптарына сәйкестігін бағалау

- Халықаралық стандарттарға сәйкес сертификаттау: ISO 9001 сияқты стандарттар бойынша сертификат алу және қолдау СМЖ халықаралық деңгейде мойындалған сапа талаптарына сәйкес келетінін растайды.

СМЖ тиімділігі жүйені үздіксіз бақылауға, қайта қарауға және жетілдіруге байланысты. Үздіксіз жақсартуды және жоғары сапалы өнімдер мен қызметтерді қамтамасыз ету үшін өнімділікті өлшеу компанияның күнделікті қызметіне біріктірілуі керек.

2 «ҚазСтандарт» РМК сапа саласындағы саясаты мен мақсаттары

2.1 Сапа саясаты

Қазақстан стандарттау және метрология институты техникалық реттеу, стандарттау және өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруда шешуші рөл атқаратын ұлттық стандарттау органы және Қазақстанның мемлекеттік ғылыми метрологиялық орталығы болып табылады.

«ҚазСтандарт» РМК қызметі өнімнің, процестердің және көрсетілетін қызметтердің қауіпсіздігі мен сапасын қамтамасыз етуге, мемлекет пен қоғамның мүдделерін өлшеудің сенімсіз нәтижелерінен қорғауға бағытталған техникалық реттеу және сапа инфрақұрылымы саласындағы мемлекеттік міндеттер мен функцияларды іске асыруға бағытталған. , отандық өнімдер мен қызметтердің бәсекеге қабілеттілігін арттыру, өмірдің әлеуметтік маңызы бар салаларында және ғылыми әзірлемелерде өлшемдердің бірлігі мен сенімділігін қамтамасыз ету, Қазақстанда жүргізілген сынақ нәтижелері мен өлшемдерді халықаралық мойындау, саудадағы техникалық кедергілерді жою және қазақстандық өнімдердің экспортына жәрдемдесу. өнімдері:

- Елді дамытудың стратегиялық және бағдарламалық құжаттарында айқындалған экономиканың басым секторларын және ағымдағы бағыттарды дамытуға жәрдем көрсету;

- ISO 9001, ISO 17034, ISO/IEC 17034, ҚР СТ 7.6, OIC/SMPC 2, GSO 2055-2, UAE.S GSO 2055-2 серияларының талаптарына сәйкестік сапа менеджменті жүйесіне сәйкестік;

- Қазақстан Республикасында сапалы инфрақұрылымды дамытуға жәрдемдесу;

- метрология және стандарттау саласындағы халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық;

- Басқару жүйесін дамытуға және жетілдіруге, жұмысшылардың кәсібилігі мен құзыреттілігін арттыруға, жұмыстарды орындау және қызметтерді көрсету кезінде бейтараптық пен құпиялылықты қамтамасыз етуге, жұмыс пен қызметтің жаңа түрлерін меңгеруге барлық қызметкерлерді белсенді түрде тарту;

- «ҚазСтандарт» РМК қызметкерлері арасында паракорлықтан бас тартатын құқықтық мәдениетті қалыптастыру;

- Реттелетін жауапкершілігі мен өкілеттігі бар «ҚазСтандарт» РМК қызметтерін автоматтандырудың жоғары деңгейін қамтамасыз ету бойынша қызметті бағдарлау.

2.2 2024 жылға арналған сапа мақсаттары

Сапа саясатына, «ҚазСтандарт» РМК 2024 жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес келесі мақсаттар белгіленді:

1. Кемінде 200 стандартты әзірлеу.
2. Стандарттау бойынша 1 мемлекетаралық техникалық комитет құру.
3. Стандарттау бойынша 2 ұлттық техникалық комитет құру.
4. Қазақстандық халал өнімдерін сертификаттау (кемінде 10 өнім түрі) жүргізу.
5. ВІРМ кілтін салыстыру дерекқорындағы кемінде 3 SMS позициясын калибрлеу және өлшеу мүмкіндіктері туралы декларация.
6. Шамалар бірліктерінің мемлекеттік эталондарының 2 бірлігін жаңғыртуды қамтамасыз ету.
7. Стандарттардың 2 халықаралық салыстыруына қатысу.
8. Кемінде 1 халықаралық салыстыруды ұйымдастыру, мұнда «ҚазСтандарт» РМК пилоттық рөл атқарады.
9. Кемінде 2000 өлшем құралдарын калибрлеуді жүргізу.
10. Кемінде 2000 өлшем құралдарын тексеруді жүргізу.
11. Қазақстан Республикасы мен Орталық Азия елдеріндегі 200 зертханаға калибрлеу аралық салыстыруды жүргізу.
12. Кемінде 1200 студентке (қызметкерлерді есепке алмағанда) өлшемдердің, стандарттау мен басқару жүйелерінің бірлігін қамтамасыз ету, техникалық реттеу саласындағы кадрлардың біліктілігін арттыру, даярлау және қайта даярлау.

3 «ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТАУ ЖӘНЕ МЕТРОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ» ФБ БОЙЫНША РМК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН 2023 ЖЫЛҒА ТАЛДАУ ТУРАЛЫ ЕСЕП.

3.1 Жалпы ақпарат

Институттың менеджмент жүйесі ISO 9001, ISO 17034, ISO/ IEC 17025 (ГОСТ ISO/IEC 17025), ISO/IEC 17034, ҚР СТ 7.6, OIC/SMPC 2, GSO 2055-2, UAE.S GSO 2055-2 сериялық стандарттарының талаптарына сәйкес келеді, және Институттың функцияларына қолданылады.

Өткен 2023 жылы институттың басқару жүйесін жетілдіру жұмыстары жүргізілді. Жоспарланған абаттандыру шаралары толық көлемде орындалды, мұны «ҚазСтандарт» РМК 2023 жылға арналған Жұмыс жоспарының орындалуы, оның ішінде Институттың

құрылымдық бөлімшелері үшін қысқа мерзімді төлемдердің жүзеге асырылуы дәлелдейді.

Есепті кезеңде (2023 ж.) Институттың сапа менеджменті жүйесінің жұмыс істеу нәтижелері алға қойылған мақсаттарға сәйкес келеді деп саналады.

3.2 Өткен жылдағы сапалы мақсаттарға қол жеткізу

Құрылымдық бөлімшелер бойынша 2023 жылға арналған сапа мақсаттарының орындалуын талдау мынаны көрсетті:

1. Нормативтік-техникалық құжаттарды әзірлеу департаменті: Кемінде 200 стандарт әзірлеу Ұлттық стандарттау жоспарына сәйкес 2023 жылы 242 стандарт бекітілді: 121% (200-ден 242).

2. Талдау және жүйелеу бөлімі: Стандарттау бойынша 1 мемлекетаралық техникалық комитетті құру: ИГУ 63-ші отырысында (27-28.06.) 2 МТК құрылды: МТК 559 «Спорттық және басқа да ойын-сауық құралдары мен жабдықтары», МТК 560 «Жақсы зертханалық тәжірибе (GLP)»: 200 % (1/2).

3. Талдау және жүйелеу бөлімі: Стандарттау бойынша 2 ұлттық техникалық комитет құру: Стандарттау бойынша 4 ұлттық техникалық комитет құрылды: ТК 120 «Білім беру және оқыту қызметтері». ТК 121 «Биологиялық қауіпсіздік» ТК 122 «Айналмалы экономика», ТК 123 «Жиһаз»: 200% (2-ден 4).

4. Талдау және жүйелеу бөлімі: Экономиканың 5 басым секторы бойынша талдау және жүйелендіру жүргізу: Ағымдағы жылы ақпараттық технологиялар, туризм, энергетика, жолдар, экология бойынша 5 сала бойынша стандарттарға тікелей және жанама сілтемелердің болуына құқықтық актілерге талдау жүргізілді: 100% (5-тен 5).

5. Мемлекеттік стандарттар департаменті, филиалдары: Негізгі салыстырулардың ВІРМ дерекқорындағы кемінде 3 SMS позициясының калибрлеу және өлшеу мүмкіндіктері туралы декларация: ВІРМ дерекқорында 24 SMS желісі жарияланды: 100% астам: (3-тен 24)

6. Мемлекеттік стандарттар департаменті, филиалдары: 5 халықаралық кілттік және қосымша стандарттарды салыстыруға қатысу: COOMET, VIRM, ARMR шеңберінде 6 халықаралық салыстыруға қатысты: 120% (5-тен 6).

7. Мемлекеттік стандарттар департаменті, өндірістік-техникалық қамтамасыз ету және сәйкестікті бағалау департаменті, филиалдары: 1200 өлшем құралдарын калибрлеуді жүргізу: 2014 жылғы МИ калибрлеу жүргізілді: 167% (1200-ден 2014).

8. Мемлекеттік стандарттар департаменті, өндірістік-техникалық қамтамасыз ету және сәйкестікті бағалау департаменті, филиалдары: 1200 өлшем құралына салыстырып тексеру жүргізу: 2801 өлшем құралдарын тексеру жүргізілді: 233% (1200-ден 2801).

9. Мемлекеттік стандарттар департаменті, филиалдары: Анықтамалық материалдардың түрлерін халықаралық деңгейде мемлекетаралық деп тану: анықтамалық материалдардың 2 түрін (қорғасын концентратының құрамы бойынша CRM, сульфидті кеннің құрамы бойынша CRM) тану бойынша жұмыс жүргізілді және шешім бойынша МКҰ тізіліміне енгізілді. 2023 жылғы 28 маусымдағы МБЖ (тіркеу № МКҰ 2776 2023, МКҰ 2777-2023): 100% (2 32).

10. Мемлекеттік стандарттар департаменті, филиалдары: Өлшеу құралдарының жаңа түрлерін/заттар мен материалдардың құрамы мен қасиеттерінің стандартты үлгілерін өндіру, кемінде 20 дана: 130% (20-дан 26):

- газ қоспасы құрамының КФ (ГСО 4 түрі, СИ 1 түрі) ГСО; жерлеу массасы 10 кг салмақтар. М1 дәлдік класы:

-DGE (11 түр) - сұйықтықтардың GSO меншікті электр өткізгіштігі 0 разряд 5 гин GSO RP стандартты буферлік ерітінді 6 түр,

- GCF (6 түрі): Мұнай өнімдері мен органикалық сұйықтықтардағы судың GSO массалық үлесі 0,001-ден 5,0%-ға дейінгі судың массалық үлесі;

-БКФ (4 тип) қарапайым қара топырақтың ГСО топырақ құрамы; Оңтүстік карбонатты қара топырақтың ГСО топырақ құрамы; Ашық каштан топырағының ГСО құрамы; Қарапайым сизероземнің ГСО топырақ құрамы

11. Өндірістік, техникалық қамтамасыз ету және сәйкестік департаменті:Қазак Халал өнімдерінің кемінде 10 түрін сертификаттау: Халал өнімдерінің 19 түріне сертификаттар берілді: 190% (10-нан 19)

бағалаулар

12. Өндірістік, техникалық қамтамасыз ету және сәйкестік департаменті:Автокөлік құралдарының, ірі габаритті жабдықтың, медициналық техниканың ЭМС бойынша кемінде 20 позицияны орындау: техникалық жабдықтың электромагниттік үйлесімділігіне және БЭК негізінде сынақ жабдықтарын сертификаттауға 20 сынақ жүргізілді. 100% (20 3 20).

өндірістік-техникалық

13. Сәйкестікті растау және бағалау департаменті:Біліктілікті арттыру, кадрларды даярлау және қайта даярлау, кемінде 1500 адамға арналған сарапшы-аудиторларды даярлау: 47 семинар және 23 курста 1664 студент (оның ішінде 308 институт қызметкері) оқытылды: 110% (1500-ден 1662).

Институт сапа саласы бойынша белгіленген жоспарлы 13 мақсаттың 2-і толық 100%-ға, 11-і 100%-дан жоғары орындалды.

Жұмысты жалғастыру үшін көрсеткіштердің өсуін ескере отырып, 2024 жылға арналған сапа мақсаттарын әзірлеу және бекіту ұсынылады.

3.3 Өндірістік органың, ұйымдық-басқару құрылымының, инфрақұрылымның, өндірістік органың өзгерістері

Ұйымдастыру құрылымында процестерді оңтайландыруға байланысты басқарудың ұйымдық құрылымын жетілдіру және құрылымдық бөлімшелер қызметінің тиімділігі мен тиімділігін арттыру мақсатында ұйымдық құрылым қайта қаралды және қайта бекітілді.

2023 жылдың шілдесі:

- Стратегиялық даму және ғылым департаменті; Техникалық хатшылық алынып тасталды;

- Сараптама және құқықтық жұмыс бөлімі Сараптама, заң және кадр жұмысы бөлімі болып өзгертілді;

- Ақпараттық технологиялар қызметтері бөлімі Қызмет көрсету орталығы болып өзгертілді:

- Өндірістік, техникалық қамтамасыз ету және сәйкестікті бағалау департаменті Өндіріс, ғылым және сәйкестікті бағалау департаменті болып өзгертілді;

- Талдау және жүйелеу департаменті Стратегиялық даму және талдау орталығы болып өзгертілді.

2023 жылдың қазаны: Мемлекеттік стандарттар департаменті, СОOMET хатшылығы қосылды.

Штаттық кесте оңтайландырылды.

Бұл өзгерістер институттың басқару жүйесінің тұтастығына теріс әсер еткен жоқ.

4. БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ ТИІМДІЛІГІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

4.1 Ақпараттық және құжаттамалық жүйе

Институт жұмысын жақсарту мақсатында ақпараттық-құжаттамалық қамтамасыз ету жүйесін енгізді. Осы мақсатта 11 құжатталған рәсім, 48 өндіріс процестері, 13 положение, 2 ереже, 5 саясат, 2 мақсат, 12 сапа жөніндегі нұсқаулық бекітілді.

Сыртқы хат алмасуды басқару үшін істер номенклатурасын әзірлеген және бекітетін құрылымдық бөлімше тағайындалды;

Институт ішкі құжаттаманы басқару үшін процедураны енгізді (Документированная Процедура (Құжатталған процедура) ҚазСтандарт 01), ол әзірлеуге, тіркеуге, жүйелеуге, олардың дұрыс пайдаланылуын және сақталуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Институтта электрондық құжат айналымы жүйесі енгізілген, ол мәліметтерді электронды түрде тіркеуге мүмкіндік береді және өтініш берушінің анықтамалық нөмірін пайдалана отырып құжаттарды іздеуді қамтамасыз етеді. Құрылымдық бөлімшелерде ішкі құжаттаманы және іс қағаздарын жүргізу үшін «ҚазСтандарт» РМК Бас директорының бұйрығымен құрылымдық бөлімшелерде басқару жүйесіне жауаптылар тағайындалды, олар өз бөлімшелеріндегі істер номенклатурасын әзірледі, істерді белгіленген талаптарға сәйкес ресімдеді. және құжат айналымы процедураларының орындалуын қамтамасыз етті. Құжаттар мен жазбаларды анықтау үшін бөлім файлдарын кодтаудың бірыңғай жүйесі пайдаланылды. Файлдар үшін сақтау мерзімдері мен оларды жою тәртібі анықталды.

Жыл ішінде кәсіпорынның құрылымдық бөлімшелерінен істер номенклатурасы бойынша істер қабылданып, ведомстволық мұрағатқа тапсырылады. Істерді шығару және мұрағаттық сұраныстарды орындау, қормен жұмыс жасау және істерді қалыптастыру мен тіркеуде әдістемелік және практикалық көмек көрсету бойынша ағымдағы жұмыстар жүргізілді.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады

1. Ұйымдық құрылым өзгерген жағдайда құрылымдық бөлімшелердің істері номенклатурасын қалыптастыру мерзімдерін белгілеу.

2. Негізгі іс-шараларға тапсырыстарды бланкіге күнделікті басып шығару үшін кеңседе жауапты тұлғаны тағайындау.

4.2 Стандарттау құжаттарын әзірлеу

2023 жылға арналған Ұлттық стандарттау жоспарының шеңберінде 242 ҚР СТ әзірленді, оның ішінде 25 ГОСТ 1 кезең, 140 ГОСТ 2 кезең, 21 стандарттардың сынаулары бар бірінші басылымы экономиканың заманауи талаптары мен қажеттіліктеріне жауап береді.

Бүгінгі таңда уәкілетті органның бұйрығымен 242 стандарт бекітілген.

140 ГОСТ жобасы бойынша:

- АИС МГС дауыс беру нәтижелері бойынша 104 ГОСТ қабылданды («жұмысқа қабылдау» және «жариялау» кезеңдері);

- 36 ГОСТ «соңғы басылым» кезеңінде орналастырылды.

Осылайша, мемлекеттік органдар мен бизнес-қоғамдастықтың сұранысы бойынша 242 іргелі стандарт әзірленді және өзара байланысты техникалық регламенттер стандарттарының тізбелеріне енгізілді:

- қолданыстағы және жоспарланған стандарттау құжаттарының қайталануына талдау жүргізілді;

- стандарттарды әзірлеудің басталуы туралы хабарламалар құрастырылды және ПИК веб-сайтында орналастырылды: стандарттар жобаларына алғашқы басылымдар мен түсіндірме жазбалар әзірленді;

- ұлттық стандарттау жүйесінің мүдделі субъектілерімен стандарттар жобаларын келісу бойынша жұмыс жүргізілді;

- стандарттар жобалары техникалық талқылаудан өтті: стандарттар жобаларының екінші басылымдары әзірленді;

- стандарттар жобалары ғылыми-техникалық кеңесте қаралды;

- стандарттар уәкілетті органның бұйрығымен бекітіледі.

Іс-шараларды нақтырақ талдау және нәтижелі жұмыс жасау үшін нысаналы индикаторлар енгізілді.

«Бюджеттен тыс қаражат есебінен әзірленген стандарттар саны» нысаналы индикаторы: Жыл басынан бері 17 ҚР СТ, стандарттау бойынша 1 ұсыным және 19 ҚР СТ түзету өз бастамасымен әзірленген (соның ішінде бизнес есебінен): 3 ҚР СТ уәкілетті органның бұйрығын күтуде, 8 ҚР СТ жобасы орындалуда.

«Стандарттау құжаттарын әзірлеуде, оның ішінде бизнестің қатысуымен эксперименттік зерттеулер жүргізу» нысаналы индикаторы: Оларды әзірлеу бойынша сынақтар жүргізілді. Техникалық құжаттамаға сәйкес жұмыстар аяқталды, стандарттар жобаларының алғашқы басылымдары және оларға түсіндірме жазбалар әзірленіп Мемлекеттік сатып алу порталында орналастырылды.

«Стандарттарды әзірлеуге техникалық комитеттердің (бұдан әрі – ТК) қатысу үлесі» нысаналы индикаторы: Стандарттарды әзірлеуге ТК қатысу үлесі 49% құрады. 112 ҚР СТ/ГОСТ, 67 ГОСТ 2 этап, 18 ҚР СТ 2 кезең әзірлеуге 33 сыртқы сарапшылармен келісімдер жасалды.

Бұл салада проблемалық мәселелер жоқ.

4.3 Халықаралық ынтымақтастық

Институт қызметкерлері 23 отырысқа қатысты (ИСО, МЭК, ВІРМ, МОЗМ, SMIC, CEN-CENELEC, АРМР, МГС, ТЮРКПА, Қазақстан-Австрия үкіметаралық комиссиясының 11-ші отырысы экономикалық, аграрлық, экологиялық, өнеркәсіптік,

және технологиялық ынтымақтастық мәселелері бойынша ВТО ТБТ комитеті отырысының күн тәртібін талқылау үшін ЕК отырысы өтті.

2023 жылмен салыстырғанда сандық көрсеткіш 15%-ға өсті (2022 жылы 20 отырысқа қатысу).

061 бюджеттік бағдарлама шеңберінде «Саудадағы техникалық кедергілер, санитарлық және фитосанитариялық шаралар жөніндегі ақпараттық орталықтың жұмыс істеуін қамтамасыз ету және өнімнің сәйкестігін растау жөніндегі техникалық регламенттер, стандарттар мен рәсімдер туралы ақпарат беру» іс-шарасын өткізуге 5 қолдау көрсетілді. ет өнімдерін, жаңа піскен қызанақтарды, жағар майларды, тауық етін экспорттауда отандық өндірушілер.

2023 жылы стандарттау және метрология жөніндегі халықаралық және өңірлік ұйымдардың ТК және РГ-де 15 өкілін тіркеу жүзеге асырылды.

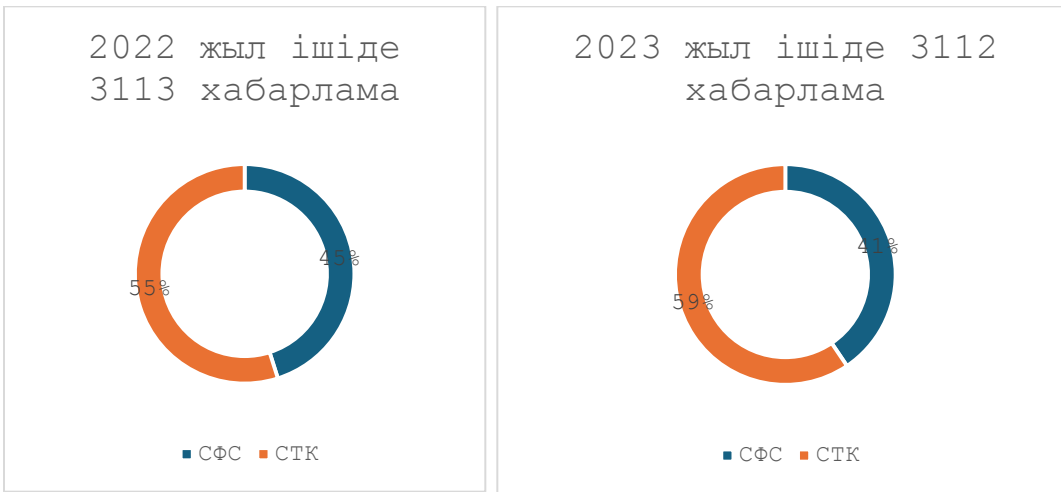
Стандарттау және метрология саласындағы халықаралық ынтымақтастықты кеңейту мақсатында 5 келісімге (меморандумға) қол қойылды. Меморандумдарды/Келісімдерді іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының 4 тармағы: 17.05 КПП SAC\$ Стандарттау департаментімен өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды; 04/20 Австрия стандарттау институтымен стандарттау туралы келісімге қол қойылды; 10.19. Өлшеу жөніндегі орталық дирекциясымен (ГӨМ) келісімге және метрология бойынша іс-шаралар жоспарына қол қойылды; 01.11. Өзара жеткізілетін өнімдер бойынша бірлескен кәсіпорын құру үшін TSE-мен ынтымақтастық туралы келісімге қол қойылды; 03.12 Иранның Ұлттық стандарттау ұйымының Ұлттық метрология орталығымен өзара түсіністік туралы меморандум.

2023 жылмен салыстырғанда сандық көрсеткіш 62%-ға төмендеді (2022 жылы техникалық реттеу, стандарттау және метрология аясында 24 келісім мен меморандумға қол қойылған).

Бұл салада проблемалық мәселелер жоқ.

4.4 Қазақстанның ДСҰ ТБТ және СФС келісімдері бойынша міндеттемелерін орындауы

2023 жылға арналған ДСҰ (Дүниежүзілік сауда ұйымы) хатшылығынан және ағылшын тілінен орыс тіліне және мемлекеттік тілдерге аударылған 3112 хабарлама, 2022 жылы 3113 аударылған хабарламаны салыстырмалы түрде №1, 2 сурет ретінде көрсетілген

№1, 2 сурет – 2022, 2023 жылдарындағы СТК және СФС салыстырмасы

Барлық аударылған хабарламалар «ҚазСтандарт» РМК сайтында орналастырылған (<https://ksm.kz>).

171 СФС (Санитарлық және фитосанитарлық шаралар мен келісімдер) шаралары туралы хабарлама түсті, олар өңделді, орыс тіліне аударылды және мемлекеттік органдар мен мүдделі тұлғаларға жіберілді. Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарынан 63 хабарлама келіп түсті, олар ағылшын тіліне аударылып, сауда қызметін реттеу саласындағы уәкілетті орган арқылы ДСҰ Хатшылығына жолданды.

Бизнес-қоғамдастық пен тұтынушыларды ДСҰ-ға мүше елдердің техникалық реттеу және стандарттары саласында әзірленіп жатқан нормативтік-құқықтық актілері туралы ақпараттандыру, санитарлық және фитосанитарлық шараларды енгізу және ДСҰ-ға мүше мемлекеттердің төтенше СФС шаралары туралы ақпараттандыру мақсатында өңірлердегі кәсіпорындарға 157 бару жүргізілді. (№3 кесте)

№3 кесте 2022, 2023 жылдарындағы хабарламалар

Жыл	ДСҰ хабарламалары	Төтенше СФС шаралары туралы хабарламалар	Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарының хабарламалары	Келу саны
2022	3113	387	35	81
2023	3112	171	63	157

Экспортқа бағытталған 10 кәсіпорынға сәйкестікті растау рәсімдерін орындауда және экспортқа техникалық реттеу мәселелері бойынша барлық міндетті талаптарды орындауда ақпараттық қолдау көрсетілді.

Кәсіпорындарға қажетті экспорттық елдерге шығу үшін техникалық реттеу аясында экспортқа бағытталған 4 кәсіпорынға қолдау көрсетілді.

Ұйымдар БАӘ, Қытай, Әзірбайжан және Түрік республикаларының нарықтарына экспортты техникалық реттеу шеңберінде, БАӘ және Қытайға экспорттауды қолдау

бойынша 4 іс-қимыл жоспарына қол қойды, оның аясында ет өнімдерін экспорттау алгоритмі әзірленді. Қытайға БАӘ-ден ет өнімдерін экспорттау алгоритмі әзірленді. Бұл қызметте проблемалық мәселелер жоқ.

4.5 Стандарттау орталығы

2023 жылдың соңында Стандарттау орталығында (Бірыңғай мемлекеттік қордың функциялары берілген) стандарттау бойынша 74 685 нормативтік құжат бар, оның ішінде:

- Қазақстан Республикасының 9 398 ұлттық стандарты;
- 26 700 мемлекетаралық стандарттар;
- 36 385 халықаралық стандарт;
- 2202 ведомстволық нормативтік-техникалық құжат;
- Қазақстан Республикасының қолданыстағы 10 ұлттық классификаторы.
- стандарттардың ақпараттық индекстері (САИ) № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

2023 ж.

- 2023 жылға арналған Қазақстан Республикасының стандарттау жөніндегі құжаттар каталогы.

- 2023 жылға арналған стандарттау бойынша мемлекетаралық құжаттар каталогы.

- 2023 жылға арналған күші жойылған және ауыстырылған мемлекетаралық стандарттау құжаттарының тізбесі.

2022 жылдың нәтижелерімен салыстырғанда өсуді ескере отырып, қол жеткізілген нәтижелер №4 кестеде көрсетілген:

№4 кесте 2022, 2023 жылдарындағы нәтижелерді салыстыру

Жылда р	ҚР СТ	ГОСТ	НТҚ	СҚ	ХС	Жалпы саны	% бойынша деңгей	Техникалық құжаттама ның саны
2022	9239	26503	202	0	36041	73995	-	-
2023	9398	26700	202	0	36385	74685	0,9	690

«ҚазСтандарт» РМК Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары С.М.Жұманғариннің 2023 жылғы 13 ақпандағы № 20-15-315 бұйрығын орындау мақсатында «ҚазСтандарт» РМК-ның бірлескен іс-шаралар жоспарына қол қойылды. тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, білім беру, туризм, көлік, байланыс, көрікті жерлер және т.б. салалардағы іс-шараларды қамтитын 17 облыстық және 3 республикалық маңызы бар қалалардың 2023-2025 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының ұлттық стандарттарын қолдану деңгейі .

- ауыл шаруашылығы саласында ұлттық ветеринариялық стандарттарды енгізу бойынша Бірлескен іс-шаралар жоспары әзірленіп, бекітілді.

9 наурызда, 6 маусымда және 24 тамызда ауыл шаруашылығы саласындағы стандарттарды енгізу бойынша Жұмыс тобының отырыстары өтті. Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің ведомстволық бағынысты

ұйымдарымен стандарттау саласындағы ынтымақтастық және өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

- жол бойындағы қызмет көрсету бойынша – 16 мамырда АО «НК «ҚазАвтоЖол» ұйымдастырған «Астана – Щучинск» ақылы жолындағы жол бойындағы қызмет көрсету нысандарының жергілікті жердегі мониторингiне қатысты. ҚР СТ 2476 «Жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол бойындағы қызмет көрсету объектілеріне қойылатын талаптар».

- аттракциондардың қауіпсіздігі бойынша – ҚР СТ 3359-2019 «Атракциондардың қауіпсіздігі. Аттракциондарды пайдалануға беру және пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары» тақырыбында Астанада 3 қала объектісі болды.

«Атракциондардың қауіпсіздігі туралы» (ЕАЭО ТР 038/2016) және ҚР СТ 3359-2019 «Атракциондардың қауіпсіздігі туралы» техникалық регламенттерін талқылау бойынша РГП-ға қатысты. Аттракциондарды пайдалануға беру және пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары».

- автомобиль жолдары бойынша – <http://infozholkad.org.kz> сайтында орналастырылған, 1954 жылғы стандарттарға сілтемелер, белгілеулер мен атаулардың қате көрсетілулері бар автомобиль жолдары саласындағы 102 ведомстволық нормативтік құжатқа талдау жүргізілді. 480 стандарт анықталды (132 ҚР СТ . 344 ГОСТ, 3 ГОСТ Р және 2 ИСО). Қарау нәтижелері ҚР ИДМ АЖО және «ҚазДорҒЗИ» АҚ жіберілді (08.06.2023 ж. № 16/03/9473)

- туризм бойынша – 20 қыркүйекте Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігі Индустрия және туризм комитетінің, ҚТРМ, «Атамекен» АЭС-тің қатысуымен дөңгелек үстел өтті. ТК 92 және туристік қызметтің басқа да субъектілері (туристерді орналастыру орындары бойынша).

- туристерді орналастыру мәселесін зерделеу аясында 10 ақпанда институт өкілдері Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Туризм индустриясы комитетінің ұйымдастыруымен офлайн кездесуге қатысты. Азия Даму Банкі (бұдан әрі – АДБ), оның барысында Үкіметтердің қолдауы шеңберінде Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасының (бұдан әрі – АТБ) Орындарды жіктеудің бірыңғай жүйесін әзірлеу мәселесі талқыланды. Алматы-Бішкек экономикалық дәлізі бойындағы туризмді дамыту бойынша екі елдің (АБЭЖ).

- тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы саласында – ҚР ІІМ ТКШ департаментіне ҚР СТ 40-ын тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында қолданудың ағымдағы жағдайы туралы хат жолданды. оларды іске асыру алгоритмін әзірлеу және мүдделі тұлғалармен кездесуді ұйымдастыру қажет (23.05.2023 ж. № 12-16/03-8390-І) .

12 қыркүйекте ҚР МТИ КТРМ төрағасының жетекшілігімен «Қазцентр» ТКШ» АҚ өкілдерімен (П.П. Серіков, Қ.Қ. Мұхамедқалиев) жұмыс кездесуі өтті. Кездесу нәтижесінде тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында жаңа ұлттық стандарттарды әзірлеу (биллинг жүйесін енгізу, қызметтерді көрсету тәртібі, бірыңғай төлем құжаттарын қалыптастыру) және қолданыстағы стандарттарды енгізу туралы келісімге қол жеткізілді. нормативтік құқықтық актілерде оларға сілтемелер беру арқылы ұлттық стандарттарды (Коммуналдық қызметтерді көрсетудің үлгілік қағидаларында, Кондоминиум объектісінің ортақ мүлкінің мазмұны туралы ережеде, Жылу, сумен жабдықтау объектілерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды субсидиялау қағидаларында) және санитарлық жүйелер).

- жолаушыларды темір жол көлігімен тасымалдау - 8 маусымда ҚР КТ МИИР Темір жол көлігі басқармасымен жұмыс кеңесі өтті, оның нәтижесінде ҚР СТ 1547-2021 және ҚР СТ 1525-2013 ҚР ИДМ № 2013 бұйрығына тікелей сілтеме жасау бойынша ұсыныстар қалыптастырылды. 2015 жылғы 30 сәуірдегі 545 және 2015 жылғы 23 қаңтардағы № 55. Стандарттарды енгізу алгоритмі талқылануда.

Желтоқсанның 14-і күні теміржол көлігінде халыққа қызмет көрсетуде ұлттық стандарттарды қолдану және енгізу мәселелерін талқылауға арналған онлайн кеңес өтті. Отырысқа Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің және жеке теміржол тасымалдаушыларының өкілдері қатысып, ҚР СТ 1547 және ҚР СТ 1525 стандарттарын нормативтік құқықтық актілерде эталондық стандарттар ретінде қолдану бойынша өз ұстанымдарын білдірді, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 19 желтоқсандағы № 111-2012 жылғы № 115 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ұсыныстар айтылды. нормативтік құқықтық актілерге және осы стандарттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу,

- білім беру саласына стандарттарды енгізу жобасы бойынша - 6 қыркүйекте дөңгелек үстел өткізілді (09.06.2023 ж. № 2 хаттама), онда мектеп жиһаздары мен спорт ғимараттарына қойылатын ұлттық стандарт талаптарын түсіндіретін 2 бейнеролик ұсынылды.

Осы отырыстың қорытындысы бойынша стандарттар тізбесі «Жалпы орта білім беру объектілерін жаңғырту құқықтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің бұйрығының жобасына енгізу үшін Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісіне жіберілді. эталондар бойынша, 6 стандарт: жиһазға 13, спорттық ғимараттар мен жабындарға 6: 13 кітапхана, 21 өрт дабылы; 7 күзет дабылы, 1 мектеп автобусына қойылатын талаптар;

- этноауыл жобасы бойынша 16 маусымда ҚР СТ 3687-2020 «Этноауыл қызметтері» ұлттық стандартының қолданылуына ерікті бағалау жүргізілді. Жалпы талаптар» «Ғұндар» этноауылында

- тазалық жобасы бойынша – 21 маусымда Басқару және сервистік компаниялар қауымдастығы және «Атамекен» АҚ бірлесіп дөңгелек үстел өткізілді, онда ҚР СТ 3777-2022 «Кәсіби тазалау қызметтері. Тазалық қызметтері Кәсіби тазалау ұйымдарының сапасын бағалау жүйесі» және ҚР СТ 3778-2022 «Кәсіби тазалау қызметтері. Тазалау қызметі. Терминдер мен анықтамалар» 2023 жылдың 1 шілдесінен бастап күшіне енген және елдегі тазалық қызметінің сапасын арттыруға мүмкіндік береді.

Бұл стандарттарды енгізу бұл саланы кәсіби емес ойыншылар мен «ұшатын» компаниялардың әрекеттерінен қорғауға көмектеседі, сонымен қатар нарықты ашық етеді.

Тұтастай алғанда, экономика салаларында стандарттарды қолдану деңгейін арттыру жұмыстары жалғасады. Дегенмен, тиімді жұмыс жүргізу үшін барлық мемлекеттік органдардың, бизнес өкілдерінің және стандарттау саласындағы уәкілетті органның бірлескен жұмысы қажет.

Бұл қызметте проблемалық мәселелер жоқ

4.6 Аударма қызметі

2023 жылы Аударма бюросы келесі жұмыс түрлерін жүзеге асырды:

1. 149 стандарттың стандарттарды әзірлеу шеңберінде шет тілдерінен орыс тіліне аударылды.

2. 330 стандарттың стандарттарын әзірлеу шеңберінде орыс тілінен мемлекеттік тілге аударылды.

3. Жоспардан тыс 30 стандарт орыс тілінен мемлекеттік тілге аударылды.

4. Әзірбайжан тілінен орыс тіліне аударма 36 құжат.

5. 7 құжат қытай тілінен орыс тіліне аударылды.

6. 41 құжат араб тілінен орыс тіліне аударылды.

7. 5 құжат вьетнам тілінен орыс тіліне аударылды.

8. 20 құжат түрік тілінен орыс тіліне аударылды.

9. Ағылшын тілінен орыс тіліне аударма мәтіндерін сараптау – 237 стандарт.

10. 363 стандартының орыс тілінен мемлекеттік тілге аударма мәтіндерін сараптау.

11. Үшінші тарап ұйымдарының сұранысы бойынша 57 стандарт ағылшын тілінен орыс тіліне аударылды.

12. Институттың құрылымдық бөлімшелерінің сұранысы бойынша ағылшын тілінен орыс тіліне аударылды – 2519 бет.

13. 363 стандарт мемлекеттік тілге түзетілді (басылымдық өңдеу).

14. Орыс тілінен мемлекеттік тілге аударылды (есептер, жоспарлар, хаттар, бұйрықтар, сайт материалдары, кітаптар) 4869 беттен астам.

Проблемалық мәселелер:

- құжаттардағы техникалық терминдерді қате аударылу мәселесі болып тұрады.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады:

- техникалық терминдерді аудару кезінде әзірлеушілерді тарту мүмкіндігін қарастыру

4.7 «Стратегиялық жоспарлау және даму» бағыты бойынша

Институттың өндірістік қызметі бақыланатын жағдайларда жүзеге асырылады, оған мыналар кіреді:

- өндірістік жоспарлар; қажетті процедуралар;

- Институт өнімін сәйкестендіру және қадағалау;

- өнімнің сәйкестігін қамтамасыз ету шаралары.

Стратегиялық даму қызметі институттың есепті жылға арналған жоспарларының орындалуын бақылау бойынша жұмыс жүргізеді.

Барлығы 2023 жылы «ҚазСтандарт» РМК 2023 жылға арналған Жұмыс жоспары бекітіліп, жүзеге асырылды. белгіленген: 21 нысаналы индикатор; 49 KRI: 90 оқиға. Сонымен қатар, іс-шаралар Сауда және интеграция министрлігінің Даму жоспары мен Операциялық жоспарында, Техникалық реттеу және метрология комитетінің жұмыс жоспарында қарастырылды.

Өз кезегінде мәжілістердің хаттамалары орындаушыларға уақтылы жеткізіледі және көрсетілген мерзімде оларға орындау туралы мәліметтерді енгізу қажеттілігі туралы жазбаша және ауызша хабарланады. Жалпы ереже бойынша орындалу туралы ақпарат бақылауды алып тастау, мерзімдерді ұзарту немесе жұмыс бақылауын орнату туралы шешім қабылдау үшін бас директорға беріледі.

2023 жылға жүргізілген талдауға сәйкес, хаттамалық тапсырмаларды орындау кезінде орындау мерзімдерін ұзарту бас директордың атына жолданған қызметтік

жазбалар арқылы жүзеге асырылады (барлығы 226 нұсқау, 45 нұсқаудың орындау мерзімін 9 есеге дейін ұзарту, 39 тапсырмалар белгіленген мерзімде орындалмаған, мерзімдер ұзартылған).

Стратегиялық кеңестің 1 отырысы өтті – 4 қараша.

Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің және Үкіметінің стратегиялық бағдарламалық құжаттарының іс-шаралары мен жобаларын іске асыру. Жол карталары және оларды орындау бойынша есептерді дайындау Ұлттық жобаны іске асыру туралы есептер. МІТ даму жоспары. МІТ, GNIP операциялық жоспары. ҚТРМ, «Сапалы Қазақстан» жоспарлары тоқсан сайын ҚТРМ-ге жіберіледі.

ҚТРМ нұсқауларының орындалуына апта сайынғы мониторинг жүргізілді. Министрліктің КРІ (бақылау тақтасы) орындалуы туралы ақпарат EasyProject ақпараттық жүйесіне ай сайын жүктеледі.

ҚазСтандарттың 2028 жылға дейінгі даму стратегиясы әзірленді.

Бұл қызметте проблемалық мәселелер жоқ.

4.8 Халықаралық конференцияларға қатысу

4 конференцияға қатысты.

1. BR12967699 ғылыми бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде 2023 жылғы Экономика, бизнес, технология және әлеуметтік ғылымдар бойынша халықаралық пәнаралық конференцияға қатысты (Түркия, Стамбул).

2. BR19980899 ғылыми бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде «Радиофизиканың өзекті мәселелері APR-2023» 10-шы Халықаралық ғылыми-практикалық конференцияға қатысты. Ұлттық зерттеу Томск мемлекеттік университетінің радиофизика факультеті. (Томск, Ресей).

3. Иранның ғылыми бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде BR12967830 Ташкент 2023 (Өзбекстан, Ташкент) қаласында өткен Азия астық және майлар конференциясының үшінші халықаралық конференциясына қатысты.

4. IRI BR12967830 ғылыми бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде 2023 жылғы Агроөнеркәсіптік және азық-түлік технологияларын зерттеу бойынша 3-ші халықаралық конференцияға қатысты (4-6.10, Адана, Түркия).

2024-2026 жылдарға арналған РСҒ бойынша КП МРІВО-ға жаңа ұсыныстарды дайындау және енгізу. 9 тақырып бойынша ұсыныстар дайындалып, жолданды. Ғылыми кеңес отырысында 2024-2026 ПҚФ бойынша 9 өтініш қаралды. Кеңес мүшелерін тыңдап, жасырын дауыс беруден кейін институттың 3 тақырыбы бекітілді. Қаржы министрлігі 2024-2026 жылдарға арналған ВТФ бойынша жаңа тақырыптарды бюджеттік қаражаттың жетіспеушілігіне байланысты қолдамады.

ЕЭК 2024-2025 жылдарға арналған зерттеулер жоспарына өтінімді дайындау. 3 өтінім дайындалды. Отырыста ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының технология саласындағы зерттеу тақырыптары бойынша ұсыныстары қаралады. 2023-2024 жылдарға арналған Ғылыми-зерттеу жоспарында 22.09.2020 ж.тұсқаулығында, Зерттеу жоспарындағы ұсыныстардың ешқайсысы қолдау таппады (14.03.23 ж. № 16-522). ЕЭК шешіміне сәйкес, 2023 жылға ғылыми-зерттеу жұмыстарын қаржыландыру болмайды. ЕЭК Алқасының ЕЭК 2023-2024 жылдарға арналған ҒЗТКЖ жоспарын бекіту туралы бұйрығының жобасында технология саласындағы жаңадан басталған зерттеулер жоқ. Реттеу.

Сілтеме. 03.05.23 № 7-11/02/7221 хатымен ЕЭК 2023-2024 жылдарға арналған зерттеулер мен әзірлемелер жоспарына жіберілді. 6 тақырып бойынша өтінімдер.

Қазақстан ұсынған 6 ғылыми жобаның ішінде Стандарттау жөніндегі кіші комитет мүшелері 3 МВИ-ны қарастырылатын тақырыптар тізімінен алып тастау туралы шешім қабылдады:

Стандарттау жөніндегі кіші комитеттің жоспарланған отырысында зерттеулерге өтінімдерді қайта қарау мәселесі алынып тасталды.

Бұл қызметте проблемалық мәселелер жоқ.

4.9 «Техникалық реттеу және метрология саласындағы мамандарды даярлау, қайта даярлау, біліктілігін арттыру» бағыты бойынша

Барлық құрылымдық бөлімшелермен және филиалдармен келісілгеннен кейін оқыту курстары мен семинарлар өткізу үшін лекторлар пулы құрылды. Азаматтық-құқықтық шарттар жасасу арқылы сырттай лекторларды іріктеу жұмыстары жүргізілуде. «Техникалық реттеу, метрология және стандарттау саласында оқыту (дайындау) және біліктілігін арттыру тәртібі» «ҚазСтандартқа» түзетулер шеңберінде оқытушыларды оқуға жіберу критерийлері әзірленді (№5 кесте)

2023 жылы 47 семинар мен 23 курста 1664 студент (оның ішінде 308 ҚазСтандарт қызметкерлері) оқытылды.

«ҚазСтандарт» академиясының метрология мамандығы бойынша магистратураға 4 адам түсті. «Стандарттау, сертификаттау және метрология» мамандығы бойынша бакалавриат бағдарламасы бойынша 84 адам оқиды.

№5 кесте «ҚазСтандартқа» оқуға жіберу критерийлері

Аты	2021	2022	2023
Семинарлар саны	61	51	47
Курстар саны	34	29	23
Тыңдаушылар саны	1722	1598	1664
«ҚазСтандарт» қызметкерлері оқытылды	281	222	308

Кәсіби бағдар беру РФМС (Астана) жүргізілді. Апта сайын метрология және стандарттау бойынша факультативтік сабақтар өткізілді. 26 мамырда факультатив сабақтарының қорытындысы бойынша РФМП 5 студентіне оқуды аяқтағаны туралы сертификаттар берілді.

«ҚазСтандарт» академиясының бакалавриат және магистратураға талапкерлерді қабылдау бойынша кәсіптік бағдар беру жұмыстары жүргізілді. Студенттерді (84 адам) және магистранттарды (4 адам) қабылдау жүргізілді. «Метрология» оқулығы мемлекеттік (500 дана) және орыс тілдерінде (250 дана) шығарылды. 19 мамырда Қазақстан метрологиясының 100 жылдығына арналған іс-шараға қатысушылардың назарына Семей қаласында және Семей қаласындағы оқу орындарында ұсынылды. Мемлекеттік және орыс тілдерінде «Метрология» және «Стандарттау негіздері» оқулықтары әзірленіп, басып шығарылды.

21-23.08 Қазақстандық мектеп оқушылары Б.Абайұлымен бірге Оңтүстік Кореяда, Ансан қаласында өткен стандарттарды әзірлеу бойынша халықаралық олимпиадаға қатысты,

Бұл қызметте проблемалық мәселелер жоқ.

4.10 Өнімді сынау әрекеттері

2023 жылы БЭК негізінде қызметтер көрсетілді

- техникалық құралдардың электромагниттік үйлесімділігіне сынау және 20 дана көлемінде БЭК негізінде сынау жабдығын сертификаттау;

- 99 дана көлемінде магниттік және электр өрісінің кернеулігін өлшеуіштерді тексеру;

- 3 антеннаны калибрлеу.

Проблемалық мәселелер:

- өнімді сынауға арналған өтінімдердің аз саны.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады:

1. Сынақ зертханасын мүдделі органдарға беру мәселесі бойынша жұмыс.

2. Кіріс/шығыс талдауын жүргізіп, сынақ зертханасын жабу мүмкіндігін қарастырыңыз.

4.11 Өнімнің сәйкестігін растау бойынша органның қызметі

2023 жылы (28-29 қараша, 2023 ж.) Халал МАС халықаралық EIAC аккредиттеу орталығында (Emirates International Accreditation Center) БАӘ аккредиттеу сертификаты 24.05.2022 № HBN-CB-071 бірінші жоспарлы тексеруден өтті. (аудит нәтижелері бойынша 3 сәйкессіздік)

Оқыту GSO 2055-1, GSO 2055-2, GSO 993 стандарттары бойынша БАӘ халықаралық аккредиттеу органының лекторларын тарта отырып, халал өнімдерінің сәйкестігін растайтын органның (бұдан әрі - Халал сәйкестігі жөніндегі уәкілетті орган) қызметкерлеріне өткізілді. Халал агенттігі қызметкерлерінің біліктілігін арттыру мақсатында (Emirates International Accreditation Center)

1) 20-22 қараша. тренинг GSO 2055-1, GSO 2055-2, GSO 993 халықаралық халал стандарттары бойынша EMAC жаттықтырушы Мехмет Халук Анилдің көмегімен өткізілді. Профессор Мехмет Халук Анил, PhD докторы, ветеринария ғылымдарының докторы және АҚШ-тың ғылыми кеңесшісі. Еуропалық қоғамдық денсаулық сақтау ветеринарлық колледжінің дипломаты – ветеринария, мал сою, халал стандарттары саласында үлкен тәжірибесі мен ғылыми білімі бар, халал саласындағы әлемдік жетекші сарапшылардың бірі.

2) 2023 жылдың 16-17 желтоқсанында Бас мүфтидің қатысуымен оқу-жаттығу өткізілді. EMAC тренері Мохаммед Әйда Айооб халықаралық Халал GSO 2055-1, GSO 2055-2 стандарттарына сәйкес

Халал сертификаты бар өнімдерді БАӘ-ге кедергісіз экспорттау үшін Бірыңғай мемлекеттік автономиялық органда аккредиттеуден басқа, БАӘ Индустрия және озық технологиялар министрлігінің тізілімінде МӘС тіркеу 05.05.2018 ж. /05/2023.

Халал өнімдерінің 19 түріне сертификаттар берілді.

Бұл қызметте проблемалық мәселелер жоқ.

4.12 Қазақстан Республикасы Мемлекеттік салық қызметінің тізіліміне енгізу бойынша іс-шаралар

2023 жылы Қазақстан Республикасы Мемлекеттік инспекциясының тізілімінде мыналар тіркелді:

- «Өлшем құралдарының бекітілген түрлері» 1041 түрі;
- «Анықтамалық материалдардың бекітілген түрлері» 524 түрі;
- «Өлшем құралдарын салыстырып тексеру әдістері» 580 бірлік;
- «Өлшем құралдарын тексерушілер» 894 адам;
- «Өлшемдерді орындау әдістемесі» 139 бірлік;
- «Метрологиялық аттестациядан өткен өлшем құралдары» 472 бірлік;

Келесі жазбалар келесі бөлімдер бойынша жазылады:

- «Шамалар бірліктерінің мемлекеттік эталондары» 104 бірлік;
- «Шамалар бірліктерінің мемлекеттік эталондарын сақтаушы ғалымдар» 39 адам.

2023 жылдың соңында өлшеу құралдарын салыстырып тексерушілер қызметін сертификаттау/қайта аттестаттау 859 адам аттестациядан өтті.

Олардың ішінен:

- Алматы қаласы 131 СИ тексерушілері;
- Ақмола облысы 105 СИ тексерушілері;
- Батыс Қазақстан облысы 89 ММ тексеруші;
- Атырау облысы 64 СИ тексерушісі;
- Ақтөбе облысы 66 ММ тексеруші;
- Маңғыстау облысы 61 СИ тексеруші;
- Астана қаласы 57 СИ тексерушілері;
- Қарағанды облысы 49 СИ тексеруші;
- Павлодар облысы 41 СИ тексеруші;
- Алматы облысы 28 СИ тексеруші;
- Шығыс Қазақстан облысы 38 СИ тексеруші;
- Қызылорда облысы 24 СИ тексеруші;
- Шымкент қаласы, Түркістан облысы 27 СИ тексеруші;
- Ұлытау облысы 20 СИ тексеруші;
- Қостанай облысы 20 СИ тексеруші;
- Жамбыл облысы бойынша 16 СИ тексерушісі;
- Солтүстік Қазақстан облысы 10 СИ тексеруші;
- Жамбыл облысы бойынша 12 СИ тексерушісі;
- Абай ауданы 4 СИ тексеруші;

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасы Мемлекеттік инспекциясының тізілімінде 3 711 белсенді аттестатталған тексеруші тіркелген.

Бүгінгі таңда 4 623 іс сканерден өткізіліп, электронды форматқа аударылды (2018-2022 жж.), атап айтқанда сынау нәтижелерін тану және өлшем құралдарының типін бекіту және метрологиялық аттестаттау материалдары. Барлық сканерленген материалдарды цифрландыру мақсатында «s-KTRM» бірыңғай цифрлық платформасында барлық деректерді орналастыру жұмыстары жүргізілуде.

Мемлекеттік мүлікті зерттеу тізіліміне енгізу процестерін жетілдіру және оңтайландыру мақсатында № 929 Қағидаларға сәйкес «s-KTRM» бірыңғай цифрлық платформасы аясында процестерді цифрландыру және жетілдіру жұмыстары басталды.

Қазіргі уақытта «s-KTRM» платформасында жаңартылған деректер базасында 1993 жылдан бастап бүгінгі күнге дейінгі мәліметтер жинақталған және барлық 8 бөлім бойынша жазбалар жасалған.

Қазақстан Республикасының МӘС тізілімі автоматты түрде жарияланады және TECHREG.KZ сайтында орналастырылады және. Тиісінше, барлық мүдделі тұлғаларға Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шолу реестріне онлайн қолжетімділік қамтамасыз етілген.

Сондай-ақ Techreg платформасында екі секцияны синхрондау мүмкіндігі ұсынылды (Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шолу тізілімінің «Шамалар бірліктерінің стандарттары» тараулары және «Аккредиттеу» бөлімі). Бұл ұсыныс аккредиттеу субъектілері «Аккредиттеу» бөлімін толтырған кезде барлық стандарттар туралы ақпарат енгізіледі.

Синхрондау кезінде стандарттар туралы деректер Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шолу тізілімінің «Шамалар бірліктерінің стандарттары» бөлімшесінде автоматты түрде көрсетіледі, ал синхрондау пайдаланылған стандарттар туралы ақпаратты қосарлы толтыруды болдырмай, аккредиттеу субъектілерінің жұмысын жеңілдетеді. . Ұсынысты жүзеге асыру үшін Институт ҚТРМ және «Ұлттық аккредиттеу орталығы» РМК-ға хаттар жіберді (2023 жылғы 14 наурыздағы № 9-13/02/4220, 2 маусым 2023 ж. № 9-13/02/9135, 2023 жылғы 21 тамыздағы № 13/13606-І).

Сондай-ақ тексерілген өлшем құралдары (EUNSI) бойынша деректерді электронды есепке алу жұмыстары жүргізілуде. EUPSI сынақтық жұмысы шеңберінде аптасына екі рет (сейсенбі, бейсенбі) калибрлеу зертханаларымен (КЛ) техникалық оқыту жүргізіледі, ескертулер мен ұсыныстар қарастырылады және нәтижелер бойынша ақпараттық жүйеге өзгерістер енгізіледі (АЖ)). 362 калибрлеу зертханасының 288-і EUPSI тіркелген, 6636 калибрлеу сертификаттары берілген.

Цифрлық трансформация кеңсесіндегі жұмыс шеңберінде 2023 жылдың 21 қыркүйегінде жұмыс кездесуі өтті, кандидаттар «ЦПЦП» РМК бизнес-процестерін реинжиниринг және оқыту бойынша жобалық топқа енгізуге жіберілді.

KazStandard CO тарапымен құрастырылған метрология және стандарттау саласындағы барлық бизнес-процестер Қазақстан Республикасының ICRII Орталық процессинг орталығының талдаушысына жіберілді. ҚР МТҒЗИ Орталық процессинг орталығы тарапынан бизнес-процестерді сызу және реинжиниринг бойынша жұмыс жүргізілуде.

Сонымен қатар, бизнеске жүктемені азайту тұрғысынан өтініш берушілерге қажетті өлшем құралдарын таңдау кезінде дұрыс бағдарлауға мүмкіндік беретін жалпы еркін қол жеткізу үшін типті сипаттаманы (ТД) және тексеру әдістерін (МП) тізілімге орналастыру ұсынылады. және тексеру әдістері және олардың операциялық және уақыт шығындарын қысқартады (МП және ОТ жүктеуге тегін қол жеткізу мүмкіндігі туралы ескерту және сертификат жіберілді (2023 жылғы 31 қаңтардағы № 8-12/858). Оң шешім қабылданды.

Сонымен қатар, қазіргі уақытта Techreg.gov.kz сайтында одан әрі орналастыру үшін ОТ және МП бекіту жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі уақытта 17 000-нан астам ОТ және депутат орналастырылған.

Қазіргі заманғы өлшеу құралдарын пайдаланатын қазақстандық компаниялардың үлесін есептеу. 01.01.2023 - 21.11.2023 аралығындағы кезеңде Қазақстан Республикасының өлшем бірлігін қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесінің тізілімінде тіркелген заманауи өлшем құралдарын пайдаланатын қазақстандық компаниялардың бағалау акцияларына талдау жүргізілді. .

«Өлшем құралдарының бекітілген түрлері» бөлімінде 2023 жылғы 21 қарашадағы жағдай бойынша өлшем құралдарының 869 түрі тіркелді, оның ішінде сынаудан кейін тіркеуден өткен 531 түрі және тану рәсімінен өткен 338 түрі. Оның ішінде өлшеу құралдарының 47 түрі отандық сериялық өндіріс болса, 490 өлшем құралының түрін қазақстандық үміткерлер енгізген. Ағымдағы жылдың 21 қарашасындағы жағдай бойынша. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шолу реестрінде қазақстандық компаниялар 9 заманауи өлшем құралын тіркеді, оның ішінде отандық өндіруші 1 өлшем құралын, бұл 1,2% құрайды. «Метрологиялық аттестаттаудан өткен өлшем құралдары» бөлімінде өлшем құралдарының 393 түрі тіркелген, оның 30 түрі бір данада Қазақстанда жасалған, ал отандық өтінім берушілер Қазақстанға 363 өлшем құралының түрін әкелген. Қазақстандық кәсіпорындар енгізген барлығы 8 заманауи өлшем құралы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шолу реестрінде тіркелген, бұл 2,4% құрайды.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде енгізілген қазіргі заманғы өлшеу құралдарының көпшілігі, мысалы: сандық және компьютерлік радиографиялық жүйелер, спа-диагностикаға арналған басып шығару құрылғылары, анкерлік тестерлер, орамды ілу жүйелері, отоакустикалық эмиссиялық жүйелер, экстракорпоральды мембрананы оксигенацияға арналған консьольдер және т.б. өнеркәсіптің әртүрлі салаларында, соның ішінде отын-энергетика, мұнай-химия, өнеркәсіп, сондай-ақ медицина саласында заманауи өлшеу құралдарын қолданудың артуы байқалды.

Проблемалық мәселелер:

- метрологиялық қызметтерді көрсетуге шарттар жасасу мақсатында өтініштерді талдау бойынша жауапкершіліктің біркелкі бөлінбеуі.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады:

- метрологиялық қызмет көрсетуге шарттар жасасуға қатысатын қызметкерлер арасындағы міндеттерді бөлуді қарастыру.

4.13 Анықтамалық материалдар мен бақылау-өлшеу құралдарын өндіру бойынша қызмет

Институт стандартты үлгілер мен бақылау-өлшеу құралдарын өндіру бойынша қызметті жүзеге асырады. Астана қаласындағы бас кәсіпорынның негізінде астық және астық өнімдерінің ылғалдылығының ГСО, ұнның ГСО, рН, меншікті электр өткізгіштігі, тығыздығы, тұтқырлығы, сұйықтықтың сыну көрсеткіші, калибрлеуші газ қоспалары; Шығыс Қазақстан филиалында әртүрлі құрамдар, қаттылық өлшемдері шығарылады, ГСО иондары шығарылады (№6 кесте)

№6 кесте ГСО (ҰМС) өндірісі

Аты	2021	2022	2023
ГСО өндірісі	133	144	3327

ПГС өндірісі («ҚазСтандарт» РМК ҚФ)	1079	1171	1024
Өлшеу құралдары	113	245	124

ГСО-ның 25 жаңа түрі бекітілді:

ҚФ «ҚазСтандарт» РМК (4 түрі): Газ қоспасының құрамының ГСО... 4 түрі.

ЦА «ҚазСтандарт» РМК (11 түр): 0 категориялы сұйықтықтардың меншікті электр өткізгіштігі үшін ГСО – 5 түр; 6 типті ГСО рН стандартты буферлік ерітінді.

ЗКФ «ҚазСтандарт» РМК (6 түрі): Мұнай өнімдері мен органикалық сұйықтықтардағы судың ГСО массалық үлесі 0,001-ден 5,0% судың массалық үлесі.

ВКФ «ҚазСтандарт» РМК (4 түрі): қарапайым қара топырақтың ГСО топырақ құрамы; Оңтүстік карбонатты қара топырақтың ГСО топырақ құрамы; Ашық каштан топырағының ГСО құрамы: Қарапайым сиэрозды топырақтың ГСО құрамы.

Өлшеу құралының 1-ші түрі (КФ РГП) бекітілген: Номиналды массасы 10 кг салмақтар, дәлдік класы М1.

2023 жылғы 28 маусымда МСО тізіліміне 2 ГСО енгізілді (тіркеу № MSO 2776:2023; MSO 2777:2023): қорғасын концентратының құрамы үшін СО; Сульфидті кен құрамы үшін СО

Бұл қызметтегі проблемалық мәселелер:

- шикізатты жеткізуге тәуелділік (Қазақстан Республикасының аумағында өндірістің болмауына байланысты бұл нүктеге әсер ету мүмкіндігіміз жоқ);

- шағын өндірістік қуат.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады:

- өндірістік қуаттарды кеңейту үшін «ҚазСтандарт» РМК Қарағанды филиалына ғимарат сатып алу мәселесін пысықтасын.

4.14 Шамалар бірліктерінің өлшемін беру бойынша іс-шаралар, салыстыруларға қатысу, тағылымдамалар, қызмет көрсету

Ағымдағы жылы мемлекеттік эталондар мен стандартты жабдықты пайдалана отырып, республика кәсіпорындары үшін калибрлеу, калибрлеу және сынау зертханалары мен өлшем құралдарына 2801 тексеру және 2014 бастапқы эталондарды калибрлеу жүргізілді(№7 кесте);

№7 кесте Тексеру және калибрлеу бойынша іс-шаралар

Аты	2021	2022	2023
Тексерулер саны	2966	2874	2801
Калибрлеу саны	2484	2691	2014

СИ верификациясы келесі процедуралар арқылы жүзеге асырылады:

- 1) осы құжатқа сәйкес кейіннен төлей отырып, төлемге шот-фактураны беру;
- 2) төлеуге шот-фактуралар бере отырып шарттар жасасу;
- 3) мемлекеттік сатып алу порталы арқылы шарттар жасасу.

КТРМ сұранысы бойынша Комитеттің аумақтық департаменттеріне тиесілі пакеттердегі оралған тауарлардың санымен метрологиялық қадағалау үшін 33 жұмыс жинағы тексерілді. Сондай-ақ, ДКТРМ қызметкерлері жоғарыда аталған жинақтарды практикалық қолдану және пайдалану бойынша оқытылды.

Институт сонымен қатар шетелдік NMI үшін калибрлеу қызметтерін көрсету бойынша белсенді жұмыс істейді. Атап айтқанда, МҰ «УзНИМ» өтінімі бойынша 8 бірлік калибрлеу. СИ, Әзірбайжан метрология институтының (AzMi) сұранысы бойынша – 15 бірлік. СИ, Арменияның Стандарттау және метрология жөніндегі ұлттық органының өтініші бойынша 11 SI.

Тексеру және калибрлеу зертханаларының деректері techreg.gov.kz техникалық реттеу ақпараттық жүйесінде қалыптастырылды.

Өлшеу құралдарын салыстырып тексеру сертификаттары желтоқсан айынан бастап е-KTRM платформасындағы ақпараттық жүйеде – тексерілген өлшем құралдарының электронды есебін беруде.

«Ұлттық метрологиялық институттар (CIRM MRA) беретін ұлттық эталондарды, калибрлеу және өлшеу сертификаттарын өзара тану туралы келісім» шеңберінде Институт мемлекеттік эталондарды халықаралық салыстыруларға қатысу арқылы мемлекеттік эталондардың халықаралық танылуын қамтамасыз етуге қатысады.

2023 жылы 5 халықаралық салыстыру өтеді.

1. COOMET 890/7/23 «Сандық термометрлерді пилоттық салыстыру».
2. COOMET 859/TR/22 «Жоғары ток трансформаторларының өлшеу жүйелерін қосымша салыстыру».
3. SSOM-K170 «Электр өткізгіштік бойынша негізгі салыстырулар».
4. ARMP.1-S3.4.n01 «Бұрыш өлшеуіш блоктарын калибрлеу».
5. COOMET 852/RU/21 «0,4 м3/сағ-тан 100 м3/сағ аралығындағы газ шығыны мен көлемі саласындағы ұлттық стандарттар».

2023 жылы салыстыру нәтижелері бойынша 24 SMS желісі жарияланды, оған келесі стандарттар қатысты:

1. Газ тәріздес ортадағы компоненттердің молярлық үлесінің бірлігінің мемлекеттік стандарты. 2023 жылдың қыркүйегінде ВІРМ деректер базасында газды талдау саласындағы 2 SMS желісі бойынша салыстырулар жарияланды.

2. ЭТС-100 стандартты қарсылық термометрлері бар ТС және ТП дәлдіктегі «Теркон» мемлекеттік жұмыс эталоны температуралық сигнал түрлендіргіші. COOMET.T-S2 «Термостаттағы өндірістік платина қарсылық термометрлерін калибрлеу» тақырыбы бойынша салыстырулар, ВІРМ деректер базасында 2023 жылдың желтоқсанында жарияланған температураны өлшеу бойынша 18 СМС желісі.

3. Тұрақты электр тогы бірлігінің мемлекеттік эталоны. P1-ARMP.EM-S8 «Сандық мультиметрді қосымша салыстыру» тақырыбы бойынша салыстырулар, тұрақты/айнымалы ток пен кернеуді өлшеуге арналған 4 СМС желісі ВІРМ деректер базасында 2023 жылдың желтоқсан айында жарияланды.

Мемлекеттік стандарттарға жауапты мамандарды шетелдік метрологиялық ұйымдарда тағылымдамадан өткізу.

Институтта 5 маман келесі бағыттар бойынша тағылымдамадан өтті:

1. Акустика, ультрадыбыстық және дірілді өлшеулер (KRISS) бойынша техникалық тағылымдамадан өту. Корея Республикасы (Каюпова М.);

2. Сынақ зертханасында сапаны қамтамасыз ету бойынша халықаралық жазғы мектеп ([SOLES 17025), Eurachem, Чехия (Жұмабекова Ж.);

3. «Электр қуатының параметрлері бойынша өлшеу құралдарын калибрлеу» тақырыбы бойынша тағылымдама ІМ. Қытай (Әкімжанов Т);

4. «Сұйықтардың меншікті электр өткізгіштігінің химиялық параметрлеріне қойылатын техникалық талаптар» тақырыбы бойынша тағылымдама, NIM, Қытай (Маулимгазинова Ш.);

5. «Қазіргі физика-химиялық және биохимиялық зерттеу әдістері. Теория және практика», NIM, Қытай, (Савинкова О., Жұмабекова Ж.);

6. «Электр қуатының параметрлерін өлшеуге арналған аспаптарды калибрлеу» РТВ тақырыбы бойынша тағылымдама. Германия (Әкімжанов Т);

7. «Электр қуатының параметрлері бойынша өлшеу құралдарын калибрлеу» тақырыбы бойынша тағылымдама. ZERA GmbH, Германия (Әкімжанов Т).

7 стандарт жаңартылды, 2 мемлекеттік стандарт жасалды: масса бірлігінің мемлекеттік жұмыс эталоны жаңғырту:

- 0,001-ден 1000 мм аралығындағы ұзындық бірлігінің мемлекеттік қайталама эталонын жаңғырту;

- 1,4-тен 7000 кПа аралығындағы абсолютті қысым бірлігінің мемлекеттік эталонын жаңғырту;

- судың көлемдік үлесінен 0,01-ден 100%-ға дейінгі диапазондағы мұнай және мұнай өнімдерінің көлемдік ылғалдылығының бірлігі бойынша мемлекеттік жұмыс нормативін жаңғырту;

- 0,1-ден 200 мм-ге дейінгі аралықтағы ұзындық бірлігінің мемлекеттік қайталама эталонын жаңғырту;

- мемлекеттік бастапқы рН стандартын жаңғырту;

- сыну көрсеткіші бірлігінің мемлекеттік жұмыс эталонын жаңғырту: тұтану нүктесінің қондырғысының мемлекеттік жұмыс эталонын құру;

- сұйық және қатты заттар мен материалдардағы органикалық компоненттердің массалық (молярлық) үлесі және массалық (молярлық) концентрациясы бірліктерінің мемлекеттік эталонын құру.

Мемлекеттік стандарттарды сақтау

2023 жылы 5 бірлік мемлекеттік стандартқа және 1 бірлік қосалқы құралға (4 келісім шарт бойынша, 2 институттың өз қаражаты есебінен) қызмет көрсету жұмыстары жүргізілді.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады:

1. Тексеруді жүргізу құқығына аккредиттеу салаларын кеңейту мақсатында талдау жүргізу

және жаңғыртуды ескере отырып, өлшем құралдарын калибрлеу;

2. Кәсіпорындарда институт қызметін кеңінен насихаттау жұмыстарын жалғастыру.

4.15 Ресурстарды басқару жүйесі

Басқару жүйесінің дұрыс жұмыс істеуі және мүдделі тараптардың талаптарын қанағаттандыру үшін Институтта қажетті ресурстар анықталып, бөлінген. Қаржы басқармалары 2023 жылы бірқатар жұмыстарды атқарды, оның ішінде барлық айлық,

тоқсандық (1-3 тоқсан) статистикалық есептерді ұсыну, 4-тоқсан және жылдық есептерді қалыптастыру, экономикалық қызмет түрлері бойынша жылдық есеп беру, іс-шаралары, негізгі капиталға салынған инвестициялар туралы есеп беру, айлық, тоқсандық, жылдық 1-инвестиция, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану бойынша кәсіпорындардың шолу есебі, жылдық, 3-ақпараттық, отын-энергетикалық балансы ұсынылды. Жылдық 1-ТЕБ: Еңбек туралы есеп тапсырылды: ұсынылған негізгі құралдардың жай-күйі туралы жылдық ақпарат; еңбек, қаржы-шаруашылық қызметі туралы есеп. 2022 жылдың қорытындысы бойынша «ҚазСтандарт» РМК даму жоспарының орындалуы туралы есеп бекітілді. Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына сәйкес мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға жіберілетін мемлекеттің қатысуымен шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорындардың өз иелігіндегі уақытша бос ақшаны орналастыруы туралы тоқсан сайынғы есеп. Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 14 қыркүйектегі N 960. Даму жоспары 2023 жылдың 1-ші және 2-ші тоқсандарының нәтижелері бойынша түзетілді. Қызметтер мен жұмыстарды мемлекеттік сатып алу туралы шарттар жасасу үшін бюджеттік бағдарламалар бойынша қаржыландыру жоспары және күнтізбелік жоспар әзірленді.

Байланыс және пошта қызметтеріне, компьютерлер мен ұйымдастыру техникасына техникалық қызмет көрсетуге, жанар-жағар майларды пайдалану лимиттері бекітілді. Бюджеттік бағдарламалар бойынша мемлекеттік қызмет көрсету шарты жасалды. 2022-2024 жылдарға арналған бюджеттік өтінім дайындалды. 061 «Техникалық реттеу және метрология саласындағы мемлекеттік стандарттарды және эталондық жабдықты қамтамасыз ету және қолдау жөніндегі іс-шаралар жөніндегі қызметтер» бюджеттік бағдарламасы бойынша. «ҚазСтандарт» РМК-ның 2023 жылға арналған прејскуранты бекітілді. Жұмыс пен қызмет көрсетудің еңбек сыйымдылығы мен мерзімдерінің есептері дайындалып бекітілді. «ҚазСтандарт» РМК Кіріс жоспарының орындалуына ай сайын талдау және мониторинг, кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметіне талдау (қызмет түрлері бойынша, лимиттер бойынша, еңбекақы бойынша) жүргізіледі. «ҚазСтандарт» РМК бюджет қаражатының пайдаланылуын есепке алу және бақылау, орындалған жұмыстардың актілеріне қол қою КТРМ күнтізбелік жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Өкілдік шығындарға сметалар дайындалуда, сондай-ақ бір стандартты әзірлеуге кететін шығындарды анықтау (стандартты әзірлеуге қатысатын жалданған жұмысшыларды ескере отырып).

Проблемалық мәселелер:

- Институттың тауарлық-материалдық қорларын есептен шығару процесі жоқ.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады;

- тауарлы-материалдық қорларды есептен шығарудың өндірістік процесін әзірлеу.

4.16 Ішкі аудиттің нәтижелері, түзету шараларының орындалуы және тиімділігі

ДП КазСтандарт 08 «Ішкі аудит жүргізу тәртібі» тәртібіне сәйкес Институттың құрылымдық бөлімшелері мен филиалдарында іске асырылған құжаттарға сәйкестігіне ішкі аудит жүргізу кестесі әзірленді, бекітілді және енгізілді.

Кестеге сәйкес Институттың ішкі аудиторлары ДП КазСтандарт 08-05 «Ішкі аудиторлар тізімі» сәйкес келесі іс-шараларды жүзеге асырды:

- бөлімдер мен филиалдар бойынша тексеру бағдарламалары әзірленді, олар кейін тексерілетіндердің назарына ұсынылды;
- аудит бағдарламаларының критерийлеріне сәйкес және кесте бойынша барлық құрылымдық бөлімшелерде менеджмент жүйесінің ішкі аудиті жүргізілді;
- анықталған сәйкессіздіктер тіркеледі;
- сәйкессіздіктерді жою бойынша түзету шараларын қабылдау бойынша шаралар қабылданды.

Аудит критерийі ISO 9001, ISO 17034, ISOLES 17025, GSO 2055, ГОСТ ИСОЛЕС 17025, ГОСТ ИСОЛЕС 17043, ҚР СТ 7.6 талаптарына сәйкестігі болды.

Ішкі аудит 18 құрылымдық бөлімшелерді, соның ішінде филиалдарды қамтыды. Сәйкессіздіктер саны, барлығы 35 сәйкессіздік тіркелді:

- ISO/IEC 17025:2017, ГОСТ ISO/IEC 17025-2019 бойынша 22 сәйкессіздік;
- ҚР СТ 7.6-2008 сәйкес 4 сәйкессіздік;
- ISO 9001:2015 стандартына сәйкес 8 сәйкессіздік;
- GSO 2055-2:2021, UAE.S 2055-2:2021 сәйкес 1 сәйкессіздік;
- 0 ISO 17034 сәйкес келмеуі;
- ГОСТ ISO/IEC 17043-2013 сәйкес 0 сәйкессіздік.

Барлық сәйкессіздіктер бойынша DP KazStandard 10 «Сәйкессіздіктерді басқару. Түзету әрекеттері». Себептерге талдау жүргізіліп, сәйкессіздіктерді жою бойынша шаралар қабылданып, түзету шаралары қабылданды. Барлық сәйкессіздіктер түзету іс-шаралар жоспарына сәйкес жойылды, сәйкессіздіктерді жою туралы дәлелдер ұсынылды.

Проблемалық мәселелер:

- ішкі аудит жүргізу кезінде мүдделер қақтығысын жою мақсатында филиалдардағы аудит 200М платформасы арқылы жүзеге асырылады, бұл филиал қызметін толық тексеруге мүмкіндік бермейді.

Жүргізілген жұмыстардың нәтижелері бойынша ұсынылады:

1. Филиалдардың басқа құрылымдық бөлімшелерінің тәуелсіз қызметкерлерімен филиалдардың орналасқан жерінде ішкі аудитті енгізу.
2. Құрылымдық бөлімшенің ішкі құжаттарының талаптарына сәйкестігіне ішкі аудит жүргізу.

5 Жақсарту мүмкіндіктері

Институттың жоғары басшылығы ISO 9001, ISO 17034, ISOLES 17025 (ГОСТ ISOLES 17025), ISOLES 17043, СТ РК 7.6, GSO 2055- талаптарын орындауда тиімділікке қол жеткізу үшін сапа менеджменті жүйесін пайдалану мен қолдауға міндеттеме алды. 2, UAE.S GSO 2055-2, сондықтан негізгі қызметті жалғастыру үшін ұсынылады:

1. Бюджеттік бағдарламалар мен ақылы қызметтер шеңберінде орыс және мемлекеттік тілдерге сапалы аударманы қамтамасыз ету жөніндегі жұмысты жалғастыру.
2. Жоғары сапалы түзетуді қамтамасыз ету үшін жұмысты жалғастыру (басылымдық өңдеу).
3. Кемінде 200 ұлттық стандарттарды әзірлеу.
4. Стандарттау жөніндегі 1 мемлекетаралық техникалық комитет құрылсын.
5. Стандарттау бойынша 2 ұлттық техникалық комитет құру.

6. 2023 жылғы Ұлттық стандарттау жоспары шеңберінде әзірленген ұлттық стандарттарды енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспары шеңберінде ұлттық стандарттарды енгізу жөніндегі жұмысты жалғастыру.

7. Цифрландыру құралдары арқылы қордың өнімдері мен қызметтерін кеңейту бойынша жұмысты жалғастыру.

8. Ұлттық стандарттарды қолдану деңгейі ұлттық стандарттардың жалпы қорының кемінде 65 %-ын қамтамасыз ету.

9. Курстар мен семинарлар өткізу бойынша жұмысты жалғастыру.

10. Ғылыми қызмет аясында жұмысты жалғастыру.

11. Институт қызметін Қазақстан Республикасының кәсіпорындары үшін кеңінен насихаттау жұмыстарын жалғастыру.

12. Қазақстандық халал өнімдерін сертификаттауды жүргізу (кемінде 10 өнім түрі).

13. ВІРМ дерекқорында 3 калибрлеу және өлшеу мүмкіндігін (SMS жолдары) тіркеуді қамтамасыз етіңіз.

14. Шамалар бірліктерінің мемлекеттік эталондарының 2 бірлігін жаңғыртуды қамтамасыз ету.

15. Тексеру және калибрлеу арқылы бірлік өлшемдерін беру бойынша жұмысты жалғастырыңыз.

16. Мемлекеттік стандарт үлгілерін өндіру бойынша жұмысты жалғастыру.

17. МЕМСТ ИСО/МЭК 17043-2013 талаптарына сәйкестігіне біліктілік тестілеуінің жеткізушісін қайта аккредиттеу бойынша жұмыстарды жүргізу.

18. Калибрлеу, сынақ зертханалары мен халал өртке қарсы бақылау жүйесін жоспарлы бағалау бойынша жұмыстарды жүргізу.

19. Астана қаласында метрологиялық қызмет көрсетуге келісім-шарт жасасқан қызметкерлер арасындағы міндеттерді бөлуді қарастыру.

20. Нормативтік құқықтық актілерге, стандарттау құжаттарына және оларға енгізілетін өзгерістерге сараптама жүргізу тәртібін сауал қою бөлігінде қайта қарау, сондай-ақ тәуелсіздік туралы декларацияны қамтамасыз ету.

21. БАҚ-пен жұмыс істеу тәртібін әзірлеу және енгізу.

22. DP KazStandard 12 «Жақсартулар. Кері байланыс».

23. Ұйымдық құрылым өзгерген жағдайда құрылымдық бөлімшелердің істері номенклатурасын қалыптастыру мерзімдерін белгілейді.

24. Негізгі іс-шараларға тапсырыстарды бланкіге күнделікті басып шығару үшін кеңседе жауапты тұлғаны тағайындау.

25. Техникалық терминдерді аудару кезінде әзірлеушілерді тарту мүмкіндігін қарастырыңыз.

26. Сынақ зертханасын мүдделі органдарға беру мәселесі бойынша жұмыс.

27. Кіріс/шығыс талдауын жүргізу, сынақ зертханасын жабу мүмкіндігін қарастыру.

28. Өндірістік қуаттарды кеңейту үшін «ҚазСтандарт» РМК Қарағанды филиалына ғимарат сатып алу мәселесі бойынша жұмыс.

29. Жаңартуды ескере отырып, өлшем құралдарын салыстырып тексеру және калибрлеу құқығына аккредиттеу саласын кеңейту бойынша талдау жүргізу.

30. Босалқыларды есептен шығарудың өндірістік процесін әзірлеу.

31. «ҚазСтандарт» РМК қызметкерлерінің еңбегіне ақы төлеу, сыйлықақы беру, материалдық көмек көрсету, төлемдерді төлеу және лауазымдық жалақыларына қосымша ақы белгілеу қағидаларын қайта қарасын.

32 Басқа құрылымдық бөлімшелердің/филиалдардың тәуелсіз қызметкерлерімен филиалдардың орналасқан жерінде ішкі аудитті енгізу.

33 Құрылымдық бөлімшенің ішкі құжаттарының талаптарына сәйкестігіне ішкі аудит жүргізу.

34 2024 жылға арналған сапа мақсаттарын әзірлеу және бекіту.

ҚОРЫТЫНДЫ

Жүргізілген талдау және сапа менеджменті жүйесінің тиімділігін бағалау кезінде "КазСтандарт" РМК кәсіпорнында жақсартуды талап ететін күшті жақтары да, облыстары да анықталды. Жалпы бағалау жүйенің халықаралық сапа стандарттарына сәйкес келетіндігін көрсетті, бұл оң фактор.

Алайда, сапаны бақылау процестері, ішкі коммуникациялар және персоналды оқыту сияқты жүйеде белгілі бір әлсіз жақтар анықталды. Жүйенің тиімділігін жақсарту үшін персоналды оқыту бойынша қосымша іс-шаралар өткізу, сапаны бақылау рәсімдерін жетілдіру және ішкі коммуникацияларды жақсарту ұсынылады.

Жалпы, "КазСтандарт" РМК кәсіпорнындағы сапа менеджменті жүйесі өсу және одан әрі даму үшін әлеуетке ие. Жүйенің тиімділігін талдау және бағалау кәсіпорынға өзінің бизнес-процестерін жақсартуға және өнім мен қызмет сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

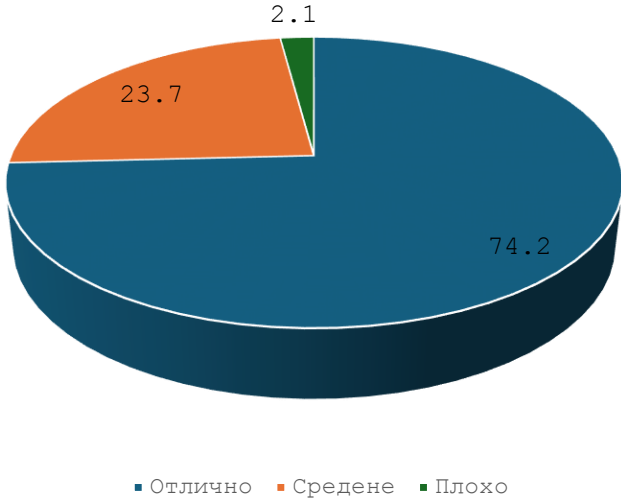
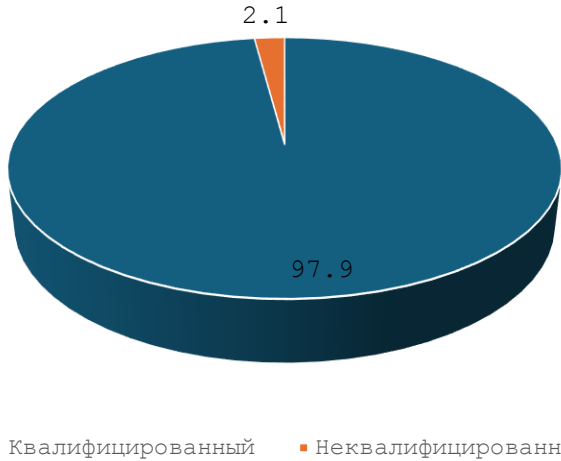
ПАЙДАЛАНҒАН ӘДБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Андрианов Ю.М. (1990) "Квалиметрия в приборостроении и машиностроении"
2. Бабин М.П. (1976) "Управление качеством продукции в приборостроении"
3. Ващенко Н.В. (2014) "Методология оценки совместимости нормативных требований отечественной и зарубежной практики при построении систем менеджмента качества. Диссертация"
4. Вишняков М.А. (2005) "Конструкторско-технологические методы обеспечения качества изделий машиностроения"
5. Дубовиков Б.А. (1966) "Основы научной организации управления качеством"
6. Калита Т. Работает ли система менеджмента качества - десять тестов // Стандарты и качество. - 2006. - № 6.
7. Гнатенко П.А., Копнов В.А. Отдел маркетинга должен стать лидером в СМК // Стандарты и качество. - 2006. - № 5. - С. 32-36.

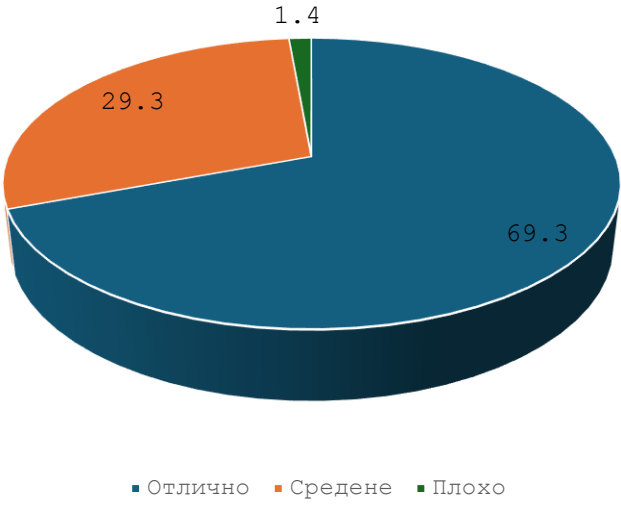
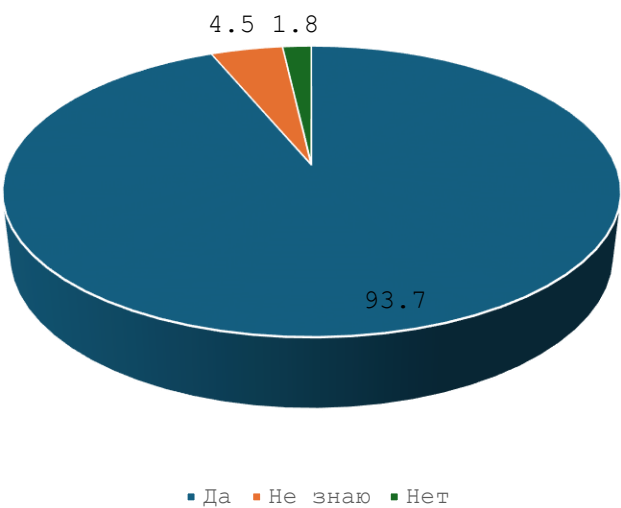

А қосымшасы

А.1 кестесі
Тұтынушылардың отзывтары

Критерий атаулары	Тұтынушы рейтингі								
Қызметтердің сапасы	 <p>A 3D pie chart illustrating the distribution of service quality ratings. The largest segment is 'Отлично' (Excellent) at 74.2%, followed by 'Средене' (Average) at 23.7%, and 'Плохо' (Poor) at 2.1%. The legend below the chart identifies the colors: blue for 'Отлично', orange for 'Средене', and green for 'Плохо'.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Рейтинг</th><th>Процент</th></tr></thead><tbody><tr><td>Отлично</td><td>74.2</td></tr><tr><td>Средене</td><td>23.7</td></tr><tr><td>Плохо</td><td>2.1</td></tr></tbody></table>	Рейтинг	Процент	Отлично	74.2	Средене	23.7	Плохо	2.1
Рейтинг	Процент								
Отлично	74.2								
Средене	23.7								
Плохо	2.1								
Персоналдың біліктілігі	 <p>A 3D pie chart illustrating the distribution of staff qualification levels. The vast majority, 97.9%, are 'Квалифицированный' (Qualified), while only 2.1% are 'Неквалифицированный' (Unqualified). The legend below the chart identifies the colors: blue for 'Квалифицированный' and orange for 'Неквалифицированный'.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Квалификация</th><th>Процент</th></tr></thead><tbody><tr><td>Квалифицированный</td><td>97.9</td></tr><tr><td>Неквалифицированный</td><td>2.1</td></tr></tbody></table>	Квалификация	Процент	Квалифицированный	97.9	Неквалифицированный	2.1		
Квалификация	Процент								
Квалифицированный	97.9								
Неквалифицированный	2.1								

А.1 кестесінің жалғасы

<p>Техникалық жабдықталу деңгейі</p>	 <p>■ Отлично ■ Средене ■ Плохо</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Категория</th> <th>Процент</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Отлично</td> <td>69.3</td> </tr> <tr> <td>Средене</td> <td>29.3</td> </tr> <tr> <td>Плохо</td> <td>1.4</td> </tr> </tbody> </table>	Категория	Процент	Отлично	69.3	Средене	29.3	Плохо	1.4
Категория	Процент								
Отлично	69.3								
Средене	29.3								
Плохо	1.4								
<p>Тұрақты серіктес ретінде</p>	 <p>■ Да ■ Не знаю ■ Нет</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Категория</th> <th>Процент</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Да</td> <td>93.7</td> </tr> <tr> <td>Не знаю</td> <td>4.5</td> </tr> <tr> <td>Нет</td> <td>1.8</td> </tr> </tbody> </table>	Категория	Процент	Да	93.7	Не знаю	4.5	Нет	1.8
Категория	Процент								
Да	93.7								
Не знаю	4.5								
Нет	1.8								
<p>Тілектер</p>	<p>Көрсетілетін қызметтердің ауқымын кеңейту («ІМР» ЖШС); Алматы қаласындағы үздік филиал («Дистритех» ЖШС); Барлығы тамаша, жылдам және сапалы («Метролог» ЖШС компания); PGS жылдам өндірісі («Инжтехсервис» ЖШС); Аккредиттеу аясын кеңейту («Нанкс» АҚ); Техникалық базаны жақсарту, ақпарат пен ақпаратты тіркеуге кететін уақытты қысқарту, қызметтер мен олардың өнімдерін (АВР, шот-фактуралар және т.б.) цифрландыру (анонимді).</p>								

**ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІНІҢ
ПІКІРІ**

Дипломдық жұмыс

Серикбаев Алишер Арманұлы

6В07105– «Өнеркәсіптік инженерия»

Тақырыбына: Кәсіпорындағы сапа жүйесінің тиімділігін талдау және бағалау.

Дипломдық жұмыста кәсіпорнының сапа жүйесіне байланысты әдебиеттер мен нормативтік құжаттар мәліметтері бойынша шолу жүргізілген.

Бұл дипломдық жұмыста кәсіпорнындағы жұмыстарды ұйымдастыру мен тұтынушыға өнімдерді өткізуіне талдау жасалып, өнім сапасына әсер етуші факторлар қарастырылды. Көрсетілген өнім сапасын жақсарту бойынша шаралар, яғни сапа аймағындағы саясат, іштей және сырттай тексеру нәтижелері, басшылық жағынан талдаулар ұсынылды.

Бұл дипломдық жұмыста Серикбаев А. сапа менеджмент элементерінің талдауы оны пайдалану процестері қарастырған. Ұсынылып отырған жұмыста келесі бағыттыр келтірілген: базалық, басқару және анықтамалық ақпараттар; қоғамдық тамақтандыру кәсіпорнының сипаттамасымен, нормативтік құжаттың талаптары; өндіру технологиясы; дайын өнімге нормативтік құжаттың талаптары және өнімнің тағайындалуы бойынша жіктелуі.

Дипломдық жұмыс жан-жақты қарастырылған және нормативтік құжаттарды тағы басқа ақпараттарды орнықты пайдаланғанын көрінеді. Жалпы жұмыс осы мамандыққа берілген талаптарға жауап береді және жұмыс «өте жақсы» деген бағаға лайық деп есептейміз.

**Ғылыми жетекші
х.ғ.к. қауымдастырылған профессор**

Г.А. Баймаханов

23 мая 2024 г.

Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университетінің
6B07501 – Өнеркәсіптік инженерия 4 курс студенті Серикбаев Алишердің
«Кәсіпорындағы сапа жүйесінің тиімділігін талдау және бағалау» тақырыбы
бойынша дипломдық жұмысына

РЕЦЕНЗИЯ

Дипломдық жұмыстың құрылымы келесілерді қамтиды: кіріспе, бөлімдер, қорытынды, пайдаланылған әдебиеттер мен қосымшалар көздерінің тізімі, кестелер мен сызбалар. Жұмыста кәсіпорындағы жалпы сапа менеджментінің элементтерін дамыту туралы талдау жүргізілген. Көрсетілген өнім сапасын жақсарту бойынша шаралар, яғни сапа аймағындағы саясат, іштей және сырттай тексеру нәтижелері, басшылық жағынан талдаулар ұсынылды.

Бұл дипломдық жұмыста жоғарыда көрсетілген сапа менеджмент элементтерінің талдауы қарастырылынған. Аталған жұмыста келесі бағыттыр келтірілген: тамақ өнімдерінің сапасының заманауи мәселелері; сапа менеджменті жүйесін жасаудың нормативтік-құқықтық негіздері, кәсіпорынның жалпы сипаттамасы мен құрлым жұмыстары; еңбек қорғау бойынша ұйымдастырушылық жұмыстар; СМЖ жоспарын жобалау мен тәуекелдерді талдау мазмұндалған. Сонымен қатар өндірісті басқару және сапаны қамтудың отандық және шетелдік тәжірибесі жұмыс жүргізу этаптары баяндалған.

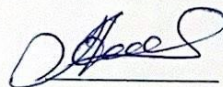
Қорытындыда атқарылған жұмыс туралы тұжырымдар келтірілген.

Жұмыс туралы ескерту:

Жалпы, жұмыс толық және "өте жақсы" деп бағалануы мүмкін, ал сәтті қорғағанда Серикбаев А. техникалық ғылымдар бакалавры академиялық дәрежесін беруді ұсынамын.

Рецензент:

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, жылуфизика
және техникалық физика кафедрасының
профессор м.а., ф.-м.ғ.к.

Алдияров А. У.

Алдияров

А. У.

қолы растаймын.

Удбекова А. Ш!

Протокол

о проверке на наличие неавторизованных заимствований (плагиата)

Автор: Серикбаев Алишер Арманұлы

Соавтор (если имеется):

Тип работы: Дипломная работа

Название работы: Серикбаев Алишер Арманұлы

Научный руководитель: Галымбек Баймаханов

Коэффициент Подобия 1: 1.1

Коэффициент Подобия 2: 0

Микропробелы: 5

Знаки из здругих алфавитов: 6

Интервалы: 0

Белые Знаки: 0

После проверки Отчета Подобия было сделано следующее заключение:

- Заимствования, выявленные в работе, является законным и не является плагиатом. Уровень подобия не превышает допустимого предела. Таким образом работа независима и принимается.
- Заимствование не является плагиатом, но превышено пороговое значение уровня подобия. Таким образом работа возвращается на доработку.
- Выявлены заимствования и плагиат или преднамеренные текстовые искажения (манипуляции), как предполагаемые попытки укрьтия плагиата, которые делают работу противоречащей требованиям приложения 5 приказа 595 МОН РК, закону об авторских и смежных правах РК, а также кодексу этики и процедурам. Таким образом работа не принимается.
- Обоснование:

Дата

проверяющий эксперт

Протокол

о проверке на наличие неавторизованных заимствований (плагиата)

Автор: Серикбаев Алишер Арманұлы

Соавтор (если имеется):

Тип работы: Дипломная работа

Название работы: Серикбаев Алишер Арманұлы

Научный руководитель: Галымбек Баймаханов

Коэффициент Подобия 1: 1.1

Коэффициент Подобия 2: 0

Микропробелы: 5

Знаки из здругих алфавитов: 6

Интервалы: 0

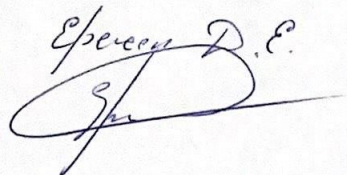
Белые Знаки: 0

После проверки Отчета Подобия было сделано следующее заключение:

- Заимствования, выявленные в работе, является законным и не является плагиатом. Уровень подобия не превышает допустимого предела. Таким образом работа независима и принимается.
- Заимствование не является плагиатом, но превышено пороговое значение уровня подобия. Таким образом работа возвращается на доработку.
- Выявлены заимствования и плагиат или преднамеренные текстовые искажения (манипуляции), как предполагаемые попытки укрытия плагиата, которые делают работу противоречащей требованиям приложения 5 приказа 595 МОН РК, закону об авторских и смежных правах РК, а также кодексу этики и процедурам. Таким образом работа не принимается.
- Обоснование:

Дата 07.06.2021.

Заведующий кафедрой СС и М

Ерещев Д.Е.

Приложение 1

Протокол приема работы Оператором Системы и подтверждения
идентичности письменной и электронной версий

1. Автор: Сарикбаев Шимер Аримжанов
2. Название: Көрсөткіштер мен бағалаулардың тиімділігіне тәуелділік
3. Координатор: Рахымбеу Баймұхамбетов
4. Оператор системы: Калиев А.В.
5. Дата загрузки работы: 05.06.2022
6. Подразделение: Стандартизация, сертификация және метрология
7. Тип документа: Дипломдық жұмыс
8. Результат проверки: КР₁ - 1,12%, КР₂ - 0%

Работа в письменной версии идентична электронной версии

9. Количество страниц: 45
10. Номера страниц, назначенных для сравнения: _____

Жең - Жалиев А.В.
Ф.И.О. Подпись Оператора Системы

Настоящий протокол был составлен в двух экземплярах,
предназначенных для:

- Автора выпускной работы
- Оператора Системы